

TARİH BİLİMİNE GİRİŞ

1. I. Olayların doğruluğunun kanıtlanmasında belgelerden yararlanılması
- II. Deney ve gözlem yöntemi ile araştırma yapılması
- III. Farklı bilim dallarından yardım alınması
- IV. Olayların günümüz koşullarına göre değerlendirilerek yorum yapılması
- V. Olaylar arasında neden-sonuç bağlantısı kurulması

durumlarından hangilerinin tarih bilimi için geçerli olduğu savunulamaz?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve V
D) II ve IV E) IV ve V

2. Tarih biliminin yer ve zaman gösterme özelliği göz önüne alındığında, aşağıdakilerden hangisi tarihi bir olayın anlatımı olarak kabul edilebilir?

- A) Savaş biraz daha çabuk bitseydi sonuç olumlu olabilirdi.
B) Hükümdarın kararlı tutumu ülkesi için olumlu sonuçlar verdi.
C) Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki egemenliği XX. yüzyıl başlarında sona ermiştir.
D) Tarih boyunca en çok kuşatılan şehir İstanbul olmuştur.
E) Maliyenin bozulması birbirine benzeyen olumsuz gelişmelerin ortak sonucudur.

3. 1402'de Türk dünyasının liderliği için Timur ile Yıldırım Bayezid arasında yapılan Ankara Savaşı'nın kaybedilmesi Anadolu'da siyasi birliğin bozulmasına yol açtı.

Yukarıdaki bilgide tarihin aşağıdaki özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Olaylar arasında neden-sonuç bağlantısı kurması
B) Geçmişi açıklayarak günümüze ışık tutması
C) Olayın gerçekleştiği zamanı bildirmesi
D) Olayın geçtiği yeri belirtmesi
E) Olayın kahramanlarından söz edilmesi

4. Tarihi olaylar incelenirken dikkat

edilmesi gereken özelliklerden biri de objektif olmaktır.

Aşağıdakilerden hangisi, tarih araştırmaları sırasında objektiflikten uzaklaşıldığının bir göstergesidir?

- A) Olaylar arasında neden-sonuç bağlantısının kurulması
B) Birinci elden kaynaklardan yararlanılması
C) Olayın geçtiği dönemin koşullarının gözönünde bulundurulması
D) Olayla ilgili siyasi gelişmelere yer verilmemesi
E) Olayın geçtiği bölgede araştırma yapılması

5. - Tarih; geçmişte yaşanmış olayların belgelere dayandırılarak neden-sonuç ilişkisi içinde araştırılıp yer ve zaman belirtilerek açıklanmasıdır.

Bu bilgiye göre, bir olayın tarih araştırmalarına konu olabilmesi için aşağıdakilerden hangisi gerekli değildir?

- A) Olayın üzerinden belli bir zaman geçmiş olmalıdır.
B) Olayın geçtiği yer belirtilmelidir.
C) Olayın gerçekleştiği zaman belirtilmelidir.
D) Yazılı ve yazısız kaynaklar bulunmalıdır.
E) Benzer olaylar yaşanmış olmalıdır.

6. Tarihe yardımcı bilimlerden bazıları ve inceleme konuları şunlardır;

- Etnografya ; Toplumların özkültürleri
- Nüvizmatik ; Eski paralar
- Paleografya ; Eski yazılar

Bu bilim dallarından yararlanılarak aşağıdakilerden hangisi ile ilgili sonuçlar ortaya konamaz?

- A) Ekonomik yapı
B) Kültürel gelişmişlik
C) Coğrafi konum
D) Kullanılan yazının türü
E) Ticaret yapılıp-yapılmadığı

7. Tarihi oluşumlar; milletlerin siyasi, bilimsel, ekonomik ve kültürel alanlarda birbirleriyle yaptıkları yarışların ürünüdür.

Bu tanıma göre, aşağıdakilerden hangisinin tarihi bir olay özelliği taşıdığı savunulamaz?

- A) Hayvanların evcilleştirilmesi
- B) Lidyalıların parayı kullanmaya başlaması
- C) Alfabenin kullanılması
- D) Kadeş Savaşı
- E) İskender'in Asya Seferi

8. Yazının kullanılmasından önceki dönemler tarih öncesi, yazının kullanılmasından sonraki dönemler ise tarih çağları olarak nitelendirilir. Tarihin incelenme ve öğrenilmesini kolaylaştırmak amacıyla yapılan bu sınıflandırmada bilim adamları, tarih çağlarına ait bilgileri daha kesin ve doğru olarak kabul etmektedir.

Bu durum tarih çağlarının hangi özelliği ile açıklanabilir?

- A) Kültürlerin ortaya çıktığı dönem olması
- B) Devletlerarası çatışmaların hızlanması
- C) Toplumlararası kültür etkileşim yaşanması
- D) Tarih öncesi bulguları dikkate almaması
- E) Yazılı kaynaklardan yararlanılarak araştırılabilmesi

9. Bir uygarlık merkezinde tarih öncesi dönemlerin tamamı yaşanmadan da tarih çağlarına geçilebilir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu duruma kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Anadolu'da yontmataş devrine ait mağara resimlerinin bulunması
- B) Mısırlıların kendine özgü hiyeroglif yazıyı kullanması
- C) Anadolu'da tunç devri yaşanırken Asurlulara ait ticari tabletlerin bulunması
- D) Türklere ait ilk yazılı belgelerin VIII. yüzyıla ait olan Orhun Kitabelerinin olması
- E) Kalkolitik çağda Anadolu'da dinsel inanışların ortaya çıkması

10. Yontma taş döneminde mağarada yaşayan, ilkel taş aletler yapan ve ateşi kullanmayı başaran insanoğlu, cilalı taş döneminde yerleşik hayata geçerek üretici olmuş, ayrıca seramikten eşyalar yapmaya başlamıştır.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Uygarlığın zamanla geliştiğinin
- B) iletişim araçlarının geliştiğinin
- C) Madeni eşyalar üretildiğinin
- D) Yazının kullanıldığının
- E) Merkezi devletlerin kurulduğunun

11. Kalkolitik dönemde dini inançlar gelişmiş, insanlar bereket ve bolluk simgesi sayılan "Büyük Ana"ya tapmışlardır.

İnsanların dini inançlarında bu özelliğe yönelmesi, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Şehirleşmenin giderek gelişmesi
- B) Ekonomik yaşamın tarıma dayalı olması
- C) Sanat çalışmalarının gelişmeye başlaması
- D) İlk mezar örneklerinin yapılması
- E) Ölümden sonraki hayata inanılması

12. - Miladi takvime başlangıç olarak Hz. İsa'nın doğumu

- Hicri takvime başlangıç olarak Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göçü esas alınmıştır.

Buna göre; miladi takvimin Avrupa'da, hicri takvimin ise Ön Asya' da daha yaygın olarak kullanılması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Miladi takvimde Roma uygarlığının etkisinin olması
- B) Farklı inanç sistemlerinin benimsenmesi
- C) Coğrafi konumların farklı olması
- D) Bilimsel gelişmelerin yetersiz olması
- E) Hicri takvimin Ön Asya'da ortaya çıkmış olması

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. C 3. B 4. D 5. E 6. C 7. A 8. E 9. C
10. A 11. B 12. B

TARİH BİLİMİNE GİRİŞ

1. Tanım : Tarih; insan topluluklarının geçmişte yaşadıklarını, kültürlerini, toplumlar arası ilişkileri yer ve zaman göstererek, kaynaklara dayalı olarak inceleyen ve neden-sonuç bağlantısı kurarak anlatan bilim dalıdır.

Durum : Talaş Savaşı, Orta Asya'ya egemen olmak isteyen Araplar ile Çinliler arasında yapılmış ve savaşın kazanılması Türklerin İslamiyet'e geçiş sürecini hızlandırmıştır.

Yukarıda verilen durumda tarihin tanımında yer alan unsurlardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Yer
- B) Neden
- C) Zaman
- D) Toplumlararası ilişkiler
- E) Sonuç

2. Tarihi olayların incelenmesinde zamanın bildirilmesinin zorunlu olması aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Tarihi olayların uzun bir süreçte gerçekleşmesi
- B) Tarihsel olayların neden-sonuç ilişkisi içinde incelenmesi
- C) Tarihi olayların birbirlerine benzemesi
- D) İnsan ilişkilerini konu alması
- E) Tarihi olayların yerlerinin bilinmesinin zorunlu olması

3. Aşağıdakilerden hangisi bir olayın tarih araştırmalarına konu olabilmesi için taşıması gerekli özelliklerden biri olarak gösterilemez?

- A) Geçtiği yer bilinmeli
- B) Yaşandığı zaman bilinmeli
- C) Neden-sonuç ilişkisi olmalı
- D) İnsanlar arasındaki ilişkilerin sonucu olmalı
- E) Milattan sonra yaşanmış olmalı

4. Tarih olaylarının objektif olarak incelenebilmesi için,

- I. Olayların üzerinden belirli bir sürenin geçmesini beklemek
- II. Belgelere dayalı araştırma yapmak
- III. Olayın geçtiği dönemin şartlarını dikkate almak
- IV. Olayların tekrarlanması beklemek
- V. Olayları günümüz koşullarında değerlendirmek

gibi özelliklerden hangilerinin esas alınması gereklidir?

- A) I, II ve III B) I, III ve V C) II, III ve IV
- D) I, II ve IV E) III, IV ve V

5. - Tarihsel olaylar değişmez. Ancak değişik zamanlarda olayların farklı özellikleri ele alınarak incelenir.

Tarihi bir olayın esasları değişmediği halde, zaman zaman yeniden ele alınarak incelenmesinin en önemli nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Tarihsel olaylara bakış açısının dönemlere göre değişmesi
- B) Yeni belgelerin ortaya çıkması
- C) Araştırmaların derinleştirilmesi
- D) Yardımcı bilimlerden daha fazla yararlanılması
- E) Diplomatik ilişkilerin ortaya çıkarılması

6. Tarihe yardımcı bilimlerden bazıları ve inceleme alanları şöyledir; Paleografya; Eski yazıları inceleyen bilim dalıdır. Epigrafya ; Kitabeleri inceleyen bilim dalıdır. Diplomatik ; Siyasi belgeleri inceleyen bilim dalıdır.

Bu bilim dallarından yararlanılarak aşağıdakilerden hangisi ile ilgili araştırma yapılamaz?

- A) Kadeş Antlaşması
- B) Hammurabi Kanunları
- C) Hitit krallarının yazdırdığı yıllıklar
- D) Topraktan yapılan araç-gereçler
- E) Asurlulardan kalan ticaret tabletleri

7. Hititlerin Anadolu'ya ne zaman ve nereden geldiğini araştıran bir tarihçi, aşağıdaki bilimlerin hangilerinden **daha çok yararlanır?**

- A) Coğrafya-Etnografya
- B) Kronoloji-Etnografya
- C) Etnografya-Antropoloji
- D) Paleografya-Arkeoloji
- E) Antropoloji-Epigrafya

8. Tarih öncesi devirlerin sonlarında hızlı bir toplumsal ilerleme ve kültürel yapıda önemli değişiklikler olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi insanların ihtiyaç fazlası mal üretimiyle ortaya çıkan bu durumun sonuçlarından biri olamaz?

- A) Ateşin denetim altına alınması
- B) Kölelik sisteminin oluşması
- C) Ticaretin başlaması
- D) Hukuk kurallarının ortaya çıkması
- E) Özel mülkiyetin oluşması

9. Tarih çağlarını birbirinden ayıran bir olayda öncelikle aşağıdaki özelliklerden hangisi aranır?

- A) Doğal olayların sonucu olması
- B) Toplumların büyük bölümünün yaşantısını değiştirmiş olması
- C) Ticaretin gelişmesine katkıda bulunmalı
- D) Yeni inanç sistemlerinin oluşmasına neden olmalı
- E) Sanat akımlarının ortaya çıkmasını sağlamalı

10. Tarih; öğretimi ve araştırmayı kolaylaştırmak amacıyla zamana, yere ve konuya göre sınıflandırılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, olayların zamanına göre yapılmış sınıflandırmaya örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bilim tarihi
- B) Mezopotamya tarihi
- C) Avrupa tarihi
- D) Dinler tarihi
- E) Yakınçağ tarihi

11. Aşağıdakilerden hangisi tarih öncesi dönemlere ait bir gelişme **değildir**?

- A) Ticaretin başlaması
- B) Özel mülkiyet kavramının gelişmesi
- C) Tek tanrılı dinlerin ortaya çıkması
- D) Madenden eşya yapılması
- E) Sınıf farklılıklarının ortaya çıkması

12. Yazının icadı insanlık tarihi için çok önemli bir gelişmedir.

Aşağıdakilerden hangisi, yazının kullanılmasının ortaya çıkardığı sonuçlardan biri olamaz?

- A) Tarih devirlerine geçişin başlaması
- B) Toplumsal gelişmelerin hız kazanması
- C) Edebi metinlere rastlanması
- D) Tarih öncesi dönemlerin daha uzun sürmesi
- E) Tarihi olayların yazılı belgelere dayalı olarak açıklanması

CEVAP ANAHTARI

1. C 2. B 3. E 4. A 5. A 6. D 7. B 8. A 9. B 10. E 11. C 12. D

TARİH BİLİMİNE GİRİŞ

1. Tanım : Tarih, insan topluluklarının geçmişteki yaşam biçimini kültür ve uygarlıklarını, ilişkilerini yer ve zaman göstererek, neden-sonuç bağlantısı içinde belgelere dayanarak inceleyen bilim dalıdır.

Durum : Mısır piramitlerinde bulunan yazılı belgelere göre; IV. Amanofis ülkede yönetimi ele geçiren Amon rahiplerinin siyasi güçlerini ellerinden alabilmek ve halkı, onların nüfuzlarından kurtarmak için bir peygamber gibi ortaya atılmıştır. Bütün Mısır ülkesini tek tanrı etrafında birleştirmek istemiş, ancak başarılı olamamıştır.

Tarihin tanımı dikkate alındığında, yukarıdaki durumda aşağıdakilerden hangisine değinilmediği söylenebilir?

- A) Yer B) Zaman C) Neden
D) Kaynak E) Sonuç

2. Tarihin konusu, insan toplulukları ve insan topluluklarında ortaya çıkan siyasi, dini, ekonomik ve kültürel gelişmelerdir.

Bu tanıma göre, aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin inceleme konusu olamaz?

- A) Şehir devletlerinden merkezi devlet yapısına geçilmesi
B) Hititler ile Mısırlılar arasında Kadeş Savaşı'nın yapılması
C) İyonların kültür ve uygarlıkta ilerleme nedenleri
D) Orta Asya'da yaşanan kuraklığın nedenleri
E) Paranın kullanılmasının ticaretin gelişmesine olan katkısı

3. "Tarihi olayların incelenmesinde deney ve gözlem yöntemi uygulanamaz."

Bu yargı aşağıdakilerden hangisinin kanıtıdır?

- A) Tarih olaylarının zamanının bilinmesi gerektiğinin
B) Tarihin geçmişte yaşanan hatalardan ders alınmasını sağladığının
C) Tarihi olayların tekrarlanmadığının
D) Tarihin konusunun insan olduğunun
E) Tarihin geçmişte yaşanan olayları incelediğinin

4. "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan, yapana sadık kalmazsa değişmeyen gerçek insanlığı şaşırtacak bir nitelik alır."

Atatürk'ün yukarıdaki sözlerinde tarih biliminin en önemli özelliği olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilmiştir?

- A) Doğru olarak anlatılması
B) Geçmişte meydana gelen olayların incelemesi
C) Gelişmelerin sonraki nesillere aktarılmasını sağlamak için yazılması
D) Yer ve zamanın belirtilmesi
E) Sonuçların ayrıntılı bir şekilde anlatılması

5. Tarihi olayların zamanının kesin olarak belirlenebilmesi için olayla ilgili yazılı belgeler olması gereklidir.

Buna göre, tarihe yardımcı bilimlerden kronoloji,

- I. Fenikelilerde alfabenin kullanılması
II. Sümerlerde yazılı kanunların hazırlanması
III. Avcılık ve toplayıcılığın başlaması
IV. Tarımsal üretime geçilmesi
V. Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılması
gibi gelişmelerden hangilerinin oluş zamanını kesin olarak belirleyebilir?

- A) I, II ve V B) II, III ve IV C) II ve III
D) III ve V E) I, II ve IV

6. Nümizmatik eski paraları inceleyerek tarihe yardımcı olan bilim dalıdır.

Bu bilim dalından yararlanılarak aşağıdakilerden hangisi ile ilgili belirleme yapılamaz?

- A) Devleti yöneten hükümdarların saltanat yılları
B) Devletin ekonomik gücü
C) Dönemin sanat anlayışı
D) Ticaret yapılıp yapılmadığı
E) Toplumların sosyal yapısı

7. Aşağıdakilerden hangisi, tarih olaylarının incelenmesini ve öğretilmesini kolaylaştırmak amacına yöneliktir?

- A) Olaylarla ilgili farklı zamanlarda değerlendirmeler yapmak
- B) Epigrafiyaya ait eserlerin bulunması için uğraşmak
- C) Tarihi bölümlere ayırarak incelemek
- D) Hükümdarların tahta çıkış sırasını bildirmek
- E) Arkeolojik kalıntıların incelenmesine öncelik vermek

8. Tarih öncesi dönemle ilgili bir yerleşim merkezinde yapılan kazıda, taş devri eserlerinden sonra hiçbir eser bulunamamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu bilgilerden çıkarılabilecek bir sonuçtur?

- A) Tarım ve hayvancılık yapılmıştır.
- B) Arkeolojik araştırmalar yeterli olmamıştır.
- C) Tarihi gelişimini normal süreçte tamamlamış bir yerleşim yeridir.
- D) Bu merkezde yaşayanlar maden dönemine ulaşamamıştır.
- E) Doğal koşullar nedeniyle insanlar maden kullanmaya ihtiyaç duymamıştır.

9. Maden devrinde yaşanan bazı gelişmeler şunlardır:

- Bakır devrinde altın ve gümüşten süs eşyaları yapılmıştır.
- Tunç devrinde bakırdan daha dayanıklı olan tunç eşyalar önem kazanmıştır.
- Demir devrinde demirden bol miktarda savaş araç-gereçleri üretilmiştir.

Bu gelişmelerin yaşanmasını sağlayan etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürel iletişimin hızlanması
- B) Ekonomik ilişkilerin gelişmesi
- C) Ateşin daha etkili kullanılması
- D) Sanat faaliyetlerinin kaybetmesi
- E) Toplumlardaki savaş anlayışının önemini yitirmesi

10. Eski bir yerleşim yerinde yapılan kazı sonucunda tarih öncesi dönemlerin tümünün yaşandığı belirlenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu kazıda elde edilen arkeolojik belgelerden biri olamaz?

- A) Madeni süs eşyaları
- B) Topraktan yapılmış araç-gereçler
- C) Kömürleşmiş buğday taneleri
- D) Tanrılara sunulmak üzere yazılan yıllıklar
- E) Kerpiçten yapılmış evler

11. Cilalı taş döneminde görülen;

- Tahıl üretiminin gerçekleşmesi
 - Hayvanların evcilleştirilmesi
 - Köyler ve şehirlerin kurulması
- gibi gelişmeler değerlendirildiğinde, bu dönem için;**

I. Toplumlararası savaşlar başlamıştır.

II. Yerleşik yaşama geçilmiştir.

III. Dini inançlar ortaya çıkmıştır.

gibi yargılardan hangileri kesin olarak doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

12. - Güneş yılına dayalı ilk takvimi kullanan toplum olan Mısırlılar bir yılı üç mevsime ayırıp, "taşma, tohum atma, ekin biçme" diye adlandırmıştır.

- 12 Hayvanlı takvimi kullanan Türkler her yıla bir hayvan adı vermiştir.

Bu bilgilere göre, kullanılan takvimler ile aşağıdakilerden hangisi arasında bağlantı kurulduğu söylenebilir?

- A) Sanat anlayışı
- B) Dinsel inanış
- C) Kültürel etkileşim
- D) Bilimsel çalışmalar
- E) Ekonomik yapı

CEVAP ANAHTARI

1. B 2. D 3. C 4. A 5. A 6. E 7. C 8. D 9. C 10. D 11. B 12. E

İLKÇAĞ UYGARLIKLARI

1. Neolitik çağda Anadolu'nun önemli yerleşim merkezlerinden olan Diyarbakır-Çayönü ve Gaziantep-Sakçagözü'nde yapılan araştırmalar sonunda bıçak, orak ve ürünleri saklamak üzere yapılan depolar bulunmuştur.

Bu bilgiler dikkate alındığında, Anadolu ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Yerleşik yaşama geçilmiştir.
- B) Üretim çalışmaları başlamıştır.
- C) Tarım aletleri yapılmıştır.
- D) Tarıma uygun coğrafi özelliklere sahiptir.
- E) Mezopotamya uygarlığından etkilenmiştir.

2. Anadolu'nun bazı bölgelerinde MÖ. II. bin başlarını açıklayabilecek yazılı belgeler bulunamazken, sadece Kayseri-Kültepe'de Asurlulara ait ticari tabletler bulunmuştur.

Bu bilgiler, Kültepe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlar?

- A) Anadolu'nun en eski tarım merkezidir.
- B) Takas sistemi ile ticaretin başladığı ilk bölgedir.
- C) Başka toplumlarla ilişkiler kurulmamıştır.
- D) Tarih çağlarına Anadolu'nun diğer yerleşim merkezlerinden önce geçilmiştir.
- E) Asurluların egemenliğini kabul etmiştir.

3. MÖ. XII. yüzyılda Anadolu'ya gelen Friglere ait eserlerin benzerlerinin Trakya'da da bulunması, aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak kullanılabilir?

- A) Yunanlılar ile Frigler arasında ticaret yapıldığına
- B) Friglerin Anadolu'ya Trakya üzerinden geldiğine
- C) Friglerin Avrupa'dan gelen saldırılar sonucu yıkıldığına
- D) Friglerin çok tanrılı inancı benimsediğine
- E) Friglerin tarıma önem verdiğine

4. MÖ. 1800 yıllarında Hattuşaş (Boğazköy) başkent olmak üzere devlet kuran Hititlerin; zamanla sınırlarını genişlettikleri ve bu amaç doğrultuda çalışmalar yaptıkları görülür.

Bu duruma kanıt olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Mezopotamya ile doğrudan ilişki kurularak Babiller ile savaşılması
- B) Anadolu'daki krallıkların egemenlik altına alınması
- C) Güneydoğu Anadolu'ya ve Suriye'ye seferler düzenlenmesi
- D) Mısır krallığı ile Suriye için savaşlar yapılması
- E) Tanrılara hesap vermek amacıyla yıllıklar yazılması

5. Lidyalıların aşağıdaki özelliklerinden hangisinin, Anadolu'da farklı uygarlıkların etkili olmasını sağladığı savunulabilir?

- A) Parayı kullanan ilk toplum olmaları
- B) Verimli topraklar üzerinde kurulmaları
- C) Kral Yolu üzerinde doğu-batı ticaretini geliştirmeleri
- D) Ulusal orduya sahip olmamaları
- E) Perslerle mücadele etmeleri

6. Bilgi : İyon uygarlığı; Batı Anadolu kıyılarında,

Efes, Milet, İzmir gibi şehirlerde ortaya çıkmış ve bu bölge bir ticaret ve sanat merkezi haline gelmiştir.

Durum : Miletli Tales, MÖ. 585'de gerçekleşen güneş tutulmasını önceden hesaplamış, Pisagor dünyanın yuvarlak olduğunu ileri sürmüştür.

Yukarıdaki bilgi ile durum birlikte değerlendirildiğinde, İyonların bilimsel alanda ilerlemeleri aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Ekonomik ve kültü, el alanda gelişmesi
- B) Şehir devletleri şeklinde örgütlenmesi
- C) Dini inançların gelişmemesi
- D) Çok tanrılı dine inanılması
- E) Yunan kültüründen etkilenmesi

7. Anadolu MÖ. 543-333 yılları arasında yaklaşık ikiyüz yıl Pers egemenliğinde kalmıştır. Ancak Persler kültürel bakımdan Anadolu'da fazla etkili olamamıştır. Hatta Persler önemli ölçüde olmasa da Anadolu uygarlığından etkilenmiştir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Perslerin Anadolu'ya geç egemen olması
- B) Anadolu'nun Mezopotamya'dan etkilenmemesi
- C) Anadolu'da gelişmiş bir uygarlığın yaşanması
- D) Anadolu eyaletlerinin bağımsız valiler tarafından yönetilmesi
- E) Anadolu'nun diğer uygarlıklara kapalı olması

8. İlkçağda Anadolu'da yaşanan gelişmelerden bazıları şunlardır;
I. Lidyalıların parayı kullanması
II. Hitit krallarının yıllıklar düzenlemesi
III. Friglerde dokumacılık sanatının gelişmesi
IV. Urartularda ahiret inancının görülmesi
V. İyonların Anadolu'ya Yunanistan'dan gelmesi **Bunlardan hangilerinin ekonomik yaşam biçimine bağlı olarak ortaya çıktığı söylenebilir?**

- A) I ve IV B) I ve III C) III ve V
- D) II ve III E) II ve IV

9. İlkçağda Mısırlıların Nil Irmağı'nın taşmasından zarar görmeleri ve tarlaların sınırlarını belirlemeye çalışmaları geometrinin temel kurallarını bulmalarını sağlamıştır.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Toplumların yaşam biçimini etkileyen olaylar uygarlıkların gelişmesini sağlar.
- B) Toplumların geleceğini doğal olaylar belirler.
- C) Akarsu boylarında yaşayan toplumlar diğer toplumlara göre daha uygardır.
- D) Uygarlığın gelişmesi, toplumların yaşamını kolaylaştırmıştır.
- E) Mısırlılar şehir devletleri şeklinde örgütlenmiştir.

10. Anadolu'da yapılan arkeolojik kazılarda, mezarlarda günlük yaşam ile ilgili çeşitli eşyaların da bulunması aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Halk arasında sınıf farkı gözetilmediğinin
- B) Uygarlığın geliştiğinin
- C) Ekonominin tarıma dayalı olduğunun
- D) Ölümden sonra yaşama inanıldığının
- E) Tapınak mimarisinin geliştiğinin

11. Sümerler yazıyı kullanan ilk toplumlardan biridir. Tapınaklara teslim edilen ürünleri belirlemek amacıyla ilk defa rahipler tarafından kullanılan Sümer yazısı, kil tabletler üzerine üçgen uçlu bir çubukla yazılmıştır.

Bu bilgiye göre yazının kullanılmasında, aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Ekonomik yaşamı düzenlemek
- B) Sanat çalışmalarını yönlendirmek
- C) Tapınakların korunmasını sağlamak
- D) Başka uluslarla ilişkileri geliştirmek
- E) Siyasi ve askeri gücü artırmak

12. Yunanistan'da kurulan şehir devletleri başlangıçta krallar tarafından yönetilmekteydi. Ticaretin gelişmesiyle zenginleşen orta sınıf, soylularla mücadele ederek zamanla yönetimde söz sahibi olmuştur.

Bu bilgi, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Şehir devletlerinin ticarete önem vermediğinin
- B) Kralların yetkilerini halka devrettiğinin
- C) Ekonomik durumun siyasi yapı üzerinde etkili olduğunun
- D) Toplumun bilimsel gelişmelere açık olmadığının
- E) Şehir devletleri arasında birlik sağlandığının

CEVAP ANAHTARI

1. E 2. D 3. B 4. E 5. C 6. A 7. C 8. B 9. A
10. D 11. A 12. C

İLKÇAĞ UYGARLIKLARI

1. Anadolu'da neolitik (yeni taş) devri bir geçiş dönemi niteliğindeki kalkolitik devir (taş-bakır) izlemiştir. Bu dönemde dini inançlar gelişmeye başlamış, insanlar tabiatı temsil eden ana tanrıçaya tapmıştır. Anadolu'da bu dönemin önemli kültür merkezleri arasında Truva, Alishar ve Alacahöyük bulunmaktadır.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Tabiatın, insanların hayatı açısından önemli olduğu
- B) Üretim ile ilgili en eski yerleşim merkezinin Anadolu'da bulunduğu
- C) Anadolu'da maden kullanıldığı
- D) Anadolu'da kalkolitik devir ile ilgili merkezlerin de bulunduğu
- E) Dini inançların toplumların ihtiyaçlarına göre şekillendiği

2. Anadolu'nun tarih öncesi dönemde görülen ;

- Verimli toprakların bulunması
- Doğu ile batı arasında geçiş noktası konumunda olması
- Yeraltı kaynaklarının zenginliği

gibi özelliklerine bakılarak;

- I. İnsanlık tarihinin en eski yerleşim merkezlerinden biridir.
- II. Hukuk kuralları gelişmiştir.
- III. Farklı medeniyetler kurulmuştur.
- IV. Tarih çağlarına diğer bölgelerden daha önce geçilmiştir.

yargılarından hangilerine varılabilir?

- A) I ve III B) I ve II C) III ve IV
- D) II ve III E) II ve IV

3. Kayseri yöresinde yapılan arkeolojik kazılarda; madeni paralar bulunmadığı halde, bu yöredeki Kültepe'de, Asurlulara ait "Karum" adı verilen pazar yerleri ve ticari tabletler bulunmuştur.

Bu bilgiler, Kültepe kültürü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlar?

- A) Siyasi birliğin kurulduğunu
- B) Madenlerden yararlanıldığını
- C) Tarıma elverişli toprakların olduğunu
- D) Tarih çağlarının başladığını
- E) Hititlerin başkenti olduğunu

4. Alacahöyük'te bulunan güneş kurslarında boğa en büyük tanrı olan Gök tanrısının simgesiydi. Güneş kurslarının evreni canlandığı kabul edilmektedir. Hititlerden önceki dönemde Anadolu'da güneş kursları görülmemiştir.

Güneş kurslarının Kızılırmak çevresindeki dar bir coğrafi alanda ve Hititlerin egemenliğinin başladığı yıllarda görülmesi,

- I. Hititlerde merkezi otorite güçlüdür.
- II. Hititler Anadolu'ya dışarıdan gelmiştir.
- III. Hititlerde tabiat tanrıları önemlidir.
- IV. Hitit hükümdarları tanrısal gücü ellerinde bulundurmaktadır.
- V. Hititler, Kızılırmak çevresinde yaşamıştır.

gibi yargılardan hangilerine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I, III ve IV B) II, III ve IV C) III, IV ve V
- D) I, III ve V E) II, III ve V

5. Hititlerin;

- Asurlular ile yapılan ticaret sonunda çivi yazısının öğrenilmesi
- Kendilerine toprak verilen soyluların asker yetiştirmek ve savaşa katılmak zorunda olması

gibi özelliklerine bakılarak

aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Halkın sosyal sınıflara ayrıldığı
- B) Toprak sistemine dayalı ordu oluşturulduğu
- C) Ekonomik ilişkilerin kültürel gelişmeye neden olduğu
- D) Tarih çağlarına geçildiği
- E) Rahip-kral anlayışının yönetime egemen olduğu

6. Lidyalıların parayı kullanan ilk toplum olmalarında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Denizaşırı koloniler kurmuş olmaları
- B) Tarımsal çalışmalara önem vermiş olmaları
- C) Kral Yolu üzerinde doğu-batı ticaretini geliştirmeleri
- D) Ticaret kervanları için açık pazar kurmaları
- E) Bilimsel çalışmalar yapmaları

7. Trakyalı bir kavim olan Frigler, Hititler yıkıldıktan sonra Sakarya Irmağı kıyılarında Gordion merkez olmak üzere devlet kurdular. Yapılan araştırmalar sonucunda Friglerin tarım ve hayvancılığa önem veren bir toplum oldukları ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu özelliklerini doğrulayan bir örnek olarak gösterilemez?

- A) Kibele adı verilen bereket ve bolluk tanrıçasına önem verilmesi
- B) Krallar için anıt-mezarlar yapılması
- C) Öküz kesme ve saban kırmanın cezasının ölüm olması
- D) Tarım araçlarına zarar verilmesinin suç olarak kabul edilmesi
- E) Tapates adı verilen halı ve kilim dokumacılığının gelişmesi

8. Aşağıdakilerden hangisi ilkçağda Anadolu'da kurulan devletlerin ortak özelliğidir?

- A) Yönetimlerinin demokrasi olması
- B) Dışardan gelen toplumların saldırıları sonucu yıkılmaları
- C) Ekonomilerinin tarıma dayalı olması
- D) Egemenliğin tanrısal kaynaklı olması
- E) Aynı soydan gelen kavimler tarafından kurulmaları

9. İlkçağda Ege'deki siyasi yapılanma; kralı, aristokrati, orta sınıf halkı ve güvenliği sağlayan duvarları ile polis adı verilen şehir devletleri şeklinde idi. Bu küçük devletler, büyük krallıklar gibi dünyayı ele geçirme isteğinde bulunmadıkları için ticarete ve kültüre önem verdiler. Buna rağmen varlıklarını uzun süre koruyamadılar.

Bu bilgilerden hangi sonuç çıkarılamaz?

- A) Ege bölgesinde merkezi devlet anlayışı yoktur.
- B) Şehir devletleri kültürel hayatın canlanmasına katkıda bulunmuştur.
- C) Şehir devletleri saldırılara karşı önlem almıştır.
- D) Şehir devletlerinde sınıf farklılıkları yoktur.
- E) Şehir devletlerinin siyasi varlığı uzun süreli olmamıştır.

10. İlkçağ Mısır uygarlığında, firavunların tanrının oğlu olarak kabul edilmesi hükümdarın ilahi bir güce sahip olduğu inancını güçlendirmekte idi.

Aşağıdakilerden hangisi hükümdarları böyle davranmaya yöneltti en önemli etkendir?

- A) Hükümdarın her türlü yetkiye sahip olması
- B) Egemenliğin tanrısal kaynaklı olması
- C) Toplumda din ve devlet bilincinin olmaması
- D) Dini inançların bu gücü kullanmaya mecbur etmesi
- E) Hükümdarın otoritesini artırmak istemesi

11. Akdeniz ve Ege kıyılarında kurulan Fenike, İyon ve Yunan şehir devletleri koloncilik yaparken, aynı konumda bulunan Mısır uygarlığında koloni kurulmasına gerek duyulmaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Verimli topraklara sahip olmasıyla
- B) Diğer toplumların ekonomisine saygı göstermesiyle
- C) Sömürgeci anlayışı benimsememesiyle
- D) Teokratik yönetim anlayışının benimsenmesiyle
- E) Gemicilik sanatının gelişmemesiyle

12. Sınıf farklılıklarının görüldüğü ilk çağ toplumlarının bazılarında demokratik bir yönetim sistemi uygulandığına kanıt olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Kralların aynı zamanda dini lider olarak kabul edilmesi
- B) Kralların yaptıkları çalışmalarla ilgili kitabeler oluşturması
- C) Yönetimde soylulardan oluşan meclislerin etkili olması
- D) Sınıfsal kavgaların yaşanmaması
- E) Kraliçelerin de yönetimde söz sahibi olması

CEVAP ANAHTARI

**1. B 2. A 3. D 4. E 5. E 6. C 7. B 8. B 9. D
10. E 11. A 12. C**

İLKÇAĞ UYGARLIKLARI

1. Anadolu'nun en eski tarımsal üretim merkezi Diyarbakır yakınlarındaki Çayönü'dür. Burada yaşayanların bakın işledikleri, çeşitli araç-gereç ve süs eşyaları yaptıkları belirlenmiştir.

Bu bilgiler, Çayönü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaz?

- A) Maden/erden yararlanıldığını
- B) Sanatın geliştiğini
- C) Yerleşik yaşama geçildiğini
- D) Değişik toplulukların yaşadığını
- E) Topraklarının verimli olduğunu

2. Anadolu'da eski tunç veya bakır devri, Asur ticaret kolonileri çağını kapsar. Bu dönemde üretim artmış ve ticari hayat gelişmiştir. Özellikle Anadolu ile Mezopotamya arasında canlı bir ticaret başlamıştır. Anadolu'ya yazının gelmesi de bu döneme rastlar.

Bu bilgilere bakılarak Anadolu Uygarlığı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Üretici toplum yapısı oluşmuştur.
- B) Sık sık istilaya uğramıştır.
- C) Mezopotamya toplumlarından etkilenmiştir.
- D) Tarih çağlarına girilmiştir.
- E) Önemli bir ticaret merkezidir.

3. Eski Hitit Devleti döneminde Kargamış ve Urfa Hitit topraklarına katılmış, Babil ele geçirilerek Mezopotamya uygarlığı ile doğrudan bağlantı kurulması sağlanmıştır. **Aşağıdakilerden hangisinin bu durumun ortaya çıkardığı sonuçlardan biri olduğu savunulabilir?**

- A) Kültürel etkileşim yaşanmıştır.
- B) Pankuş Meclisi'nin yetkileri artmıştır.
- C) Bölgedeki şehir devletleri ortadan kaldırılmıştır.
- D) Tarih dönemlerine geçiş yaşanmıştır.
- E) Feodal devlet yapısı ortaya çıkmıştır.

4. Friglerde,

- En büyük tanrı, tabiat tanrısıdır.
- Öküz kesmenin ve saban kırmanın cezası ölümdür.

- Dokumacılıkta ileri gitmişlerdir.

Bu bilgilere bakılarak, Frigler ile ilgili olarak varılabilecek yargılardan hangisi doğru olur?

- A) Ekonomileri gelişmiştir.
- B) Çok tanrılı inançları vardır.
- C) Ceza hukukuna önem vermişlerdir.
- D) Edebiyata önem vermişlerdir.
- E) Ekonomik yaşam tarım ve hayvancılığa dayalıdır.

5. İyonların kültür ve uygarlık alanında gelişmesi üzerinde,

I. Kendilerinden önceki Anadolu uygarlıklarından etkilenmeleri

II. Ön Asya ticaret yollarının bitiş noktasında bulunmaları

III. Yayılmacı politikalar izlememeleri
gibi özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

6. Urartularda sanat, maden işlemeciliği ve özellikle su mimarisi (kanal ve su yolları yapımı) alanında gelişme göstermiştir.

Toplumların yaşam biçiminin sanat anlayışını da etkilediği düşünürse, Urartularda su mimarisinin gelişmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Ticarete önem verilmesi
- B) Yerleşik yaşama geçilmesi
- C) Şehirlerin kurulması
- D) Ekonomik yaşamın tarıma dayalı olması
- E) Bilime önem verilmesi

7. Hititlerde görülen;

- I. Pankuş Meclisi'nin yönetimle ilgili kararlar alınmasında etkili olması
 - II. Kraliçenin yönetimde söz sahibi olması
 - III. Feodal beyliklerin ortadan kaldırılması
- gibi özelliklerden hangileri, kralın yetkilerinin sınırlı olduğunun kanıtıdır?**
- A) I ve II B) II ve III C) Yalnız I
D) Yalnız II E) Yalnız III

8. İlkçağda Anadolu'da çok tanrılı bir inanç sistemi vardı. Anadolu'nun en eski yerlilerinden olan Hititler kendi tanrılarının başka bütün Anadolu ve Ön Asya tanrılarını kutsal saymışlar ve onlara tapınışlardır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Dışarıdan gelen kavimler Anadolu'da devlet kurmuştur.
- B) Toplumlar birbirlerinden etkilenmiştir.
- C) Dinsel inançlar doğal olaylara göre belirlenmiştir.
- D) İnançların değişmesinde yönetim şekli etkili olmuştur.
- E) Hititler Anadolu'da siyasi birliği sağlamıştır.

9. İlkçağda Makedonyalıların;

- Yunan şehir devletlerini kendi egemenliği altına alması,
 - Pers Krallığı'na son vermesi,
 - Hellenizm Uygarlığı'nın oluşmasını sağlaması, **gibi özelliklerine bakılarak**
- I. Merkezi devlet olduğu
II. Akdeniz'in tamamına egemen olduğu
III. Güçlü ordularının bulunduğu
IV. Kültürel etkileşimde etkili olduğu
V. Harf yazısının yayılmasını sağladığı
- yargılarından hangilerine varılabilir?**
- A) I, II ve V B) II ve IV C) II, IV ve V
D) I, III ve IV E) I ve II

10. İlkçağda ilk kez Fenikeliler tarafından kullanılan alfabe, hızlı bir yayılma süreci göstermiştir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine dayandırılabilir?

- A) Perslerin yayılmacı politikalarına
- B) Akdeniz bölgesindeki canlı ticaret ilişkilerine
- C) Hellenizm Uygarlığı'nın ortaya çıkışına
- D) Roma İmparatorluğu'nun kurulmasına
- E) İyonların bilimsel ve kültürel gelişmelerine

- 11. I. Yayılmacı politikalar izlenmesi
- II. Ticaret kolonilerinin kurulması
- III. Patesilerin tanrısal güce sahip olduğunun kabul edilmesi
- IV. Mezopotamya'da arazinin verimli ve engebesiz olması
- V. Site adı verilen şehir devletlerinin kurulması

gibi durumlardan hangilerinin, Mezopotamya uygarlığının çevreye yayılmasında etkili olduğu savunulabilir?

- A) I, III ve V B) II, III ve V
C) I, III ve IV
D) III, IV ve V E) I, II ve IV

12. Yunan şehir devletlerinde yaşayanlar, ülkelerinde yeterli toprağa sahip olmamaları, tarıma elverişli arazinin az olması, nüfus artışı ve daha iyi hayat şartları aramak gibi nedenlerle Ege, Karadeniz ve Akdeniz'de kolonicilik hareketlerine girişmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisinin, kolonicilik çalışmalarının sonuçlarından biri olduğu savunulamaz?

- A) Yunan uygarlığının farklı bölgelere yayılması
- B) Kültür alışverişi yaşanması
- C) Tek tanrılı dinlerin ortaya çıkması
- D) Gemicilik tekniğinin ilerlemesi
- E) Ticaretin gelişmesi

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. B 3. A 4. E 5. C 6. D 7. A 8. B 9. D
10. B 11. E 12. C

İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. Orta Asya'da yapılan kazılar sonunda ortaya çıkarılan kumaş parçaları ve altın heykellerden yararlanılarak Türk tarihinin başlangıcı MÖ. 4000'lere kadar götürülmüştür. Ortaya konan her bulgu yeni açıklamaları da beraberinde getirmektedir.

Bu bilgilere göre;

I. Tarih, bilimsel çalışmalara kapalı bir bilim değildir.

II. Elde edilen bulgular tarihin aydınlatılmasında etkili olmaktadır.

III. Türkler dünya kültürünün yaratıcısıdır.

IV. Türkler tarih öncesi dönemde Orta Asya'da yaşamıştır.

V. Maden sanatı Türklerle başlamıştır. **gibi yargılardan hangilerine ulaşamaz?**

- A) I, II ve IV B) III ve V C) Yalnız IV
D) I ve IV E) Yalnız III

2. Türklerin Orta Asya'dan yaptığı göçlerde genelde batı, doğu ve güneye doğru gitmeleri, kuzeye yapılan göçlerin **daha az** olması aşağıdakilerden **hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Güçlü devletlerin bulunması
B) Çin'den uzaklaşmak istenmesi
C) İklim koşullarının elverişsiz olması
D) Kurultay kararlarının uygulanması
E) Göç yollarına uzak olması

3. Büyük Hun hükümdarı Mete, askeri açıdan üstünlük kurmasına karşın, Çin'i doğrudan topraklarına katmamış dışardan baskı altına almayı çıkarları açısından daha uygun görmüştür.

Aşağıdakilerden hangisinin, Mete'yi bu politikayı izlemeye yöneltten temel etken olduğu savunulabilir?

- A) Çin'e yerleşmesi durumunda kültürel özelliklerin kaybedileceği düşüncesi
B) Düzenli ordunun kurulmuş olması
C) Batıdaki fetihlere ağırlık verilmesi
D) Çin topraklarının verimsiz olması
E) Mimari çalışmaların yetersiz kalması

4. Büyük Hun Devleti ile Çin arasında imzalanan bir antlaşmada "Çinliler, Hunlara belirlenmiş miktarda ipek, şarap ve diğer çeşitli yiyecekleri her yıl satacak." maddesi yer almıştır.

Bu maddeye bakılarak, aşağıdakilerden hangisi savunulabilir?

- A) Orta Asya'da ipek üretilmediği
B) İpek Yolu'nun Orta Asya'dan geçtiği
C) İki taraf arasında sürekli savaşlar yapıldığı
D) Çinlilerin Hunlara vergi ödemeyi kabul ettiği
E) İki devlet arasında ticari ilişki olduğu

5. - Hunların saldırılarından korunmak için Çin Seddi'nin yapılması

- Hunların bir kısmının Orta Asya'dan göç ederek Avrupa Hun Devleti'ni kurması

gibi bilgiler aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlamaz?

- A) Türkler Çinliler ile savaş yapmıştır.
B) Türkler Çinlilerden daha güçlüdür.
C) Hunlar farklı bölgelerde devletler kurmuştur.
D) Hun-Çin savaşlarının temel nedeni İpek Yolu egemenliğidir.
E) Türkler Orta Asya'dan Avrupa'ya göç etmiştir.

6. Uygurlarla ilgili özelliklerden bazıları şunlardır:

- I. Maniheizm dininin benimsenmesi
II. Kendilerine özgü alfabe kullanılması
III. Yönetimde kurultay kararlarının etkili olması

IV. Kağıt ve matbaa tekniğinin gelişmesi

Bunlardan hangilerinin kendilerinden önceki Türk devletlerinden farklı olarak ortaya çıkan gelişmeler olduğu savunulabilir?

- A) I ve IV B) Yalnız I C) II ve III
D) Yalnız IV E) Yalnız II

7. Orta Asya'da devlet kuran Avarlar 552'de Göktürkler tarafından yıkılınca batıya göç etmek zorunda kaldı. Romanya ve Macaristan topraklarında yeni bir devlet kurdu. Bizans İmparatorluğu ile yaptığı savaşları kazanarak yıllık vergiye bağladı. Daha sonra İstanbul'u kuşattıysa da başarılı olamadı.

Bu bilgilere göre Avarlar ile ilgili olarak hangi yargıya varılamaz?

- A) Hem Asya'da hem de Avrupa'da egemenlik kurmuştur.
- B) Savaşçı özelliklerini korumuştur.
- C) Avrupa'daki hakimiyeti uzun süre devam etmiştir.
- D) Ekonomik açıdan kazanç sağlamıştır.
- E) Askeri açıdan başarısız sonuçlanan girişimlerde de bulunmuştur.

8. — Uygurlar

— Hazarlar

— Karluklar

gibi Türk topluluklarının ortak özelliği olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Yerleşik yaşama geçmeleri
- B) Eski inançlarını terkederek yeni bir dini inancı benimsemeleri
- C) Siyasi varlıklarını Avrupa'da devam ettirmeleri
- D) Müslüman-Araplarla savaşmaları
- E) Kendilerine özgü alfabe kullanmaları

9. Göktürk Devleti'nin batı kanadını yöneten İstemi Yabgu'nun oğlu Tardu, babası gibi güçlü bir kişiydi. Ancak devletin başına geçmek istemesi iç karışıklığa yol açtı. Çinliler bu durumdan yararlanarak Göktürklerin içişlerine karıştı. Devlet doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrıldı.

Bu bilgiye göre, Türk devletlerinin parçalanmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletin güçlü olmaması
- B) Devletin törelere göre yönetilmesi
- C) Fetih yapılmaması
- D) Kesin bir veraset kuralının olmaması
- E) Hakanın yetkilerinin kısıtlanması

10. Uygurlarda hanedan dışından olanların da hükümdar olabilme hakkı vardı. Ancak bu konuda hükümdarın seçilmesine kurultay karar verirdi.

Yalnızca bu bilgidan hangi sonuç çıkarılabilir?

- A) Kurultayın toplanması hükümdarın isteği ile olur.
- B) Kurultayın toplanması belirli zamanlarda olmaktadır.
- C) Kurultayın geniş yetkileri vardır.
- D) Tahta geçebilmek için mutlaka hükümdarın çocuğu olmak zorunludur.
- E) Kurultayın tek görevi hükümdarın seçimi yapmaktır.

11. İslam öncesi Türk toplulukları genelde göçebe yaşam biçimini benimsemişlerdir.

Türklerin göçebe yaşam biçimini benimsemesi, aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olmamıştır?

- A) Farklı kültürlerden etkilenmeleri
- B) Gittikleri bölgelerde kültürel kimliklerini kaybetmeleri
- C) Anıtsal nitelikli eserler yapmamaları
- D) Değişik yerlerde devletler kurmaları
- E) Veraset anlayışı nedeniyle saltanat kavgaları yaşamaları

12. İslam öncesi Türk devletlerinin,

I. Yönetimde Hakanın yanında kurultayın da etkili olması

II. Orhun Anıtlarının yazılması

III. Töre adı verilen hukuk kurallarının uygulanması

gibi özelliklerinden hangilerinin Türk kültürünün günümüze kadar gelmesini ve öğrenilmesini kolaylaştırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

CEVAP ANAHTARI

1. B 2. C 3. A 4. E 5. D 6. A 7. C 8. B 9. D

10. C 11. E 12. B

İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. Türklerin anayurdu olarak kabul edilen yerlerde hayat şartları oldukça zordu. Orta Asya'daki en eski merkezler olan Abakan ve Altaylardaki uygarlıklar bölgenin sert doğal şartlarına ve ihtiyaçlara uygun olarak gelişmiştir. Türkler, yaptıkları göçlerle hayvan yetiştirme ve ziraat kültürlerini değişik yerlere taşımıştır.

Bu bilgiler esas alındığında;

I. Coğrafi şartlar toplum yaşantısını etkilemiştir.

II. Türkler Mezopotamya uygarlığıyla kolayca bağlantı kurmuştur.

III. Göçler kültür alışverişinde etkili olmuştur.

IV. Orta Asya'da maden işlemeciliği yaygındır. **yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I ve III E) II ve IV

2. Türk tarihinin ilk dönemlerinin incelenmesi çok zor olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi İslam öncesi Türk tarihinin incelenmesini zorlaştıran nedenlerden biri olarak gösterilemez?

- A) Çinliler ve Bizans İmparatorluğu ile ilişki kurulması
B) Anıtsal nitelikli mimari eserlerin az olması
C) Yazılı belgelerin az olması
D) Farklı yerlerde devletler kurulması
E) Göçebe yaşantının uzun süre devam etmesi

3. İslam öncesi Türk devletleri ile Çinliler arasındaki en önemli sorun İpek Yolu egemenliği olmuştur. Çinliler İpek Yolu üzerinde bulunan ülkeleri ve burada yaşayan toplulukları tanımak ve Hunlara karşı ittifak kurmak için çalışmalar yapmışlardır.

Bu bilgiye bakılarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çinliler, Hunları güçlü bir düşman olarak görmektedir.
B) Orta Asya'da ticaret önemli bir ekonomik uğraştır.
C) İpek Yolu değişik ülkelerden geçmektedir.
D) Hunlar ve Çinliler mücadele halindedir.
E) Çinliler, Hurt saldırılarından korunmak için Çin şeddini yapmışlardır.

4. Türk devletleriyle ilgili olgulardan bazıları şunlardır:

- I. Yöneticileri Museviliği kabul etmiş olmasına rağmen halkı Hristiyan, Müslüman ve Şamanistlerden oluşmuştur.
II. Sanatları manastır, saray yapımı ve bunların iç donanımı şeklinde gelişmiştir.
III. Avrupa'nın etnik ve siyasi yapısını değiştiren Kavimler Göçü'nün başlamasına neden olmuşlardır.
IV. Alfabelerinde 38 harf kullanmışlardır.
V. Türklerde devlet ve ordu teşkilatını ilk kez düzenlemişlerdir.
VI. Avrupa'da devlet kurmuşlardır.

Bunlardan hangileri Hunlar ile ilgilidir?

- A) I, II ve IV B) I, III ve VI
C) III, V ve VI
D) II, III ve V E) III, IV ve VI

5. Türk toplumlarına Avrupa kapılarını açan Hunlar, bu kıtanın siyasi ve kültürel yaşamına da yön vermiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, Avrupa Hunları ile ilgili bir özellik değildir?

- A) Kavimler Göçü ile bugünkü Avrupa'nın siyasi temellerinin atılması
- B) Türklere yeni yerleşim alanları yaratılması
- C) Batı Roma İmparatorluğu'nun vergiye bağlanması
- D) Avrupa'da ilk yazılı eserlerin bırakılması
- E) Bizans ile siyasi ilişkiler kurulması

6. Göktürkler, Çinliler tarafından yıkılmış ve yarım yüzyıl Çin egemenliğinde kaldıktan sonra bağımsızlık savaşı yaparak yeniden devlet kurmuşlardır.

Bu durum, Çin'in Türkler üzerindeki hangi politikasında başarılı olamadığının göstergesidir?

- A) İpek Yolu'nu ele geçirme
- B) Egemenlik kurma
- C) Ekonomik üstünlük kurma
- D) Yerleşik hayata geçirme
- E) Dinlerini değiştirme

7. Uygurlara ait olan hukuk vesikalarında; borç alıp-verme, kiralama, alım-satım, vasiyetname gibi bilgilere rastlanmıştır. Bu vesikalar Uygurların sosyal hayatlarını yansıtan çok önemli belgelerdir.

Yukarıdaki bilgiye bakılarak Uygurlar ile ilgili hangi yargıya varılamaz?

- A) Ekonomileri ticarete dayalıdır.
- B) Hukuk anlayışı gelişmiştir.
- C) Kendilerinden önceki Türk devletlerinin geleneklerini sürdürmüştür.
- D) Yerleşik yaşama geçilmiştir.
- E) Hukuk kuralları yazılı hale getirilmiştir.

8. — IX. yüzyılda Hristiyanlığı kabul eden Bulgarlar kalabalık Slav toplumlarına karışarak Türklüklerini kaybetti.

— Bulgar hükümdarı Simeon 923'te İstanbul'u kuşattı ve Papa tarafından "Çar" unvanıyla ödüllendirildi.

— Bulgar kralları, Türklerin uzun süre kullandığı "Han" unvanının yerine "Çar" unvanını kullanmaya başladı.

Tuna Bulgarları ile ilgili bu bilgiler aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Savaşçı özelliklerini kaybettikleri
- B) Orta Asya'daki kültürel kimliklerinden uzaklaştıkları
- C) Katolik ve Ortodoks dünyasıyla ilişkilerinde barışçı politika izledikleri
- D) Slav toplumlarının lideri oldukları
- E) Tek tanrılı dinleri kabul ettikleri

9. I. Kırğızlar

II. Kartuklar

III. Uygurlar

IV. Peçenekler

V. Hunlar

gibi Türk topluluklarından hangileri Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya göç etmişlerdir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) IV ve V
- E) I ve V

10. Tarih boyunca toplumların ekonomik, kültürel, siyasi ve sanatsal etkinlikleri, bulundukları bölgenin doğal koşullarına göre şekillenmiştir.

Türk devletlerinin özellikleri ve çalışmaları dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisinin bu açıklamaya uygun bir örnek olduğu söylenebilir?

- A) Hunlarda sanat eserlerinin küçük boyutlu ve taşınabilir nitelikte olması
- B) Anadolu Selçuklularında eğitimin medreseye dayalı olması
- C) Selçuklularda resmi dilin Farsça olması
- D) Hazarların Musevilik, Hristiyanlık ve İslamiyet'i benimsemesi
- E) Göktürklerin Türk adıyla kurulan ilk Türk devleti olması

11. İslam öncesi Türk devletlerinde hükümdarlar tek egemen oldukları halde mutlakiyetten söz edilemez.

Bu durumun nedenleri arasında

aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yönetimde egemenliğin paylaşılması
- B) Kurultay kararlarının bağlayıcı nitelik taşımaması
- C) Kurultayın yönetimde etkili olması
- D) Hükümdarların yetkilerinin törelerle sınırlandırılması
- E) Hatunların da yönetimde söz sahibi olması

12. |. Mimarinin gelişmemesi

II. Çinlilerle sürekli savaş yapılması

III. Yazılı belgelerin az bulunması

IV. Çinli prensesler ile evlenilmesi

V. Düzenli orduların kurulması

Yukarıdakilerden hangileri, Türklerin göçebe yaşantısıyla doğrudan bağlantılıdır?

- A) II, III ve IV B) I, III ve V C) I, II ve III
- D) III, IV ve V E) I, III ve IV

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. A 3. E 4. C 5. D 6. B 7. C 8. B 9. D
10. A 11. B 12. C

İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

1. Orta Asya Türk tarihi hakkında bilgi veren eserlerin kurganlardan çıkan buluntularla sınırlı kalmasının temel nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Az sayıda eser yapılması
- B) Doğal koşulların sanat eserlerini tahrip etmesi
- C) Türklerin yaptıkları eşyaları mezarlarda saklaması
- D) Çinliler ile yapılan savaşlarda sanat eserlerinin zarar görmesi
- E) Göçebe yaşam nedeniyle taşınabilir eserlerin zamanla yok olması

2. - Çinliler, Teoman döneminde Türk (Hun) saldırılarını durdurmak amacıyla Çin Seddi'ni tamamlamıştır.

- Türkler (Hunlar), Mete Han döneminde Çin'i vergiye bağlamıştır.

Yukarıdaki bilgiler değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Hun-Çin mücadelesinin temel nedeninin İpek Yolu olduğu
- B) Çin'de mimari sanatının geliştiği
- C) Çin Seddi'nin Hunları durdurmayı başaramadığı
- D) Hun ordularının güçlü olduğu
- E) Hunların Çinliler ile savaştığı

3. Kavimler Göçü'nden sonra Avrupa'ya giden Hunlar göçebe yaşantılarını sürdürmüştür. Hunlar ele geçirdikleri bölge halkı ile birlikte yaşamış, bu nedenle kavimler arasında kültür alış-verişi olmuştur. Atilla'nın sarayında yabancı görevliler de bulunuyordu. Bu görevliler yüksek mevkilere kadar çıkabiliyorlardı. Türkçeden başka Latin ve Germen dilleri de konuşulmakta idi.

Yukarıdaki bilgilerden hangi sonuç çıkarılabilir?

- A) Hunlar geniş bölgelere egemen olamamıştır.
- B) Avrupa Hunlarında veraset kavgaları görülmemiştir.
- C) Hunlar yerleşik hayata uyum sağlayamamıştır.
- D) Hunlar Avrupa kültüründen etkilenmeye başlamıştır.
- E) Hunlar başarılı savaşlar yapmıştır.

4. I. Göktürk Devleti'nin en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Göçebe yaşam biçimini benimsemesi
- B) Türk boylarını bir yönetim altında toplaması
- C) Türk adı ile kurulan ilk devlet olması
- D) Türkler tarafından kurulmuş olması
- E) Parçalanmasında Çinlilerin politikalarının da etkili olması

5. Göktürkler 630-680 yılları arasındaki dönemde Çin egemenliğinde yaşamışlardır. Bu dönemde zaman zaman Çin yönetimine karşı ayaklanmışlar, ancak 681 'de Kutluk Kağan öncülüğünde yeniden bağımsız bir devlet kurmuşlardır.

Bu durum, Türklerin;

- I. Bağımsızlıklarına düşkün olmaları
 - II. Yerleşik yaşama geçmeleri
 - III. Ulusal kimliklerini korumaları
 - IV. Savaşçılık niteliklerini geliştirmeleri
- gibi özelliklerinden hangileri ile açıklanamaz?**

- A) I ve II
- B) Yalnız II
- C) III ve IV
- D) Yalnız III
- E) Yalnız IV

6. İslam öncesi Türk devletlerinden biri olan Uygurların bazı özellikleri şunlardır:

- I. Saray yapımına özen gösterildi.
- II. Minyatürler ve duvarlara resimler yapıldı.
- III. Budizm ve Maniheizm dinleri kabul edildi.
- IV. Hristiyanlığı kabul edenler için manastırlar yapıldı.
- V. Şehirler kuruldu ve etrafına surlar yapıldı.
- VI. Ticarete önem verildi.

Bunlardan hangileri, Uygurlarda dini inanç serbestliğinin benimsendiğinin göstergesidir?

- A) I ve V
- B) III ve IV
- C) III ve V
- D) I ve II
- E) IV ve VI

7. Uygur Devleti'nde Böğü Kağan 780 yılında, veziri Tun Bağa Tarkan tarafından öldürülmüş ve Tun Bağa Tarkan kağan olarak devletin başına geçmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Devlet yıkılmıştır.
- B) Veraset yasası belirlenmiştir.
- C) Fedaral yönetim biçimi sona ermiştir.
- D) Hanedan değişikliği gerçekleşmiştir.
- E) Kültürel alanda değişiklik yaşanmıştır.

8. — Musevilik inancını benimsemişlerdir.

— İran'a kürk satmış, Bizans'tan giyim eşyaları almışlardır. **Hazarlar ile ilgili bu özellikler dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Tek tanrılı inancı benimsedikleri
- B) Komşu devletlerinin egemenliğini kabul ettikleri
- C) Dokuma eşyalarını dışardan aldıkları
- D) Başka toplumlardan etkilendikleri
- E) Ticaret ile uğraştıkları

9. Avrupa'ya göç eden Türk topluluklarının varlıklarını koruyamadıkları, bir süre sonra, etnik ve kültürel özelliklerini kaybettikleri görülmüştür.

Bu durumun nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Yerleşik hayata geçmeleri
- B) Göçlerle beslenememeleri
- C) Bizans imparatorluğunun çalışmaları
- D) Nüfus olarak azınlıkta kalmaları
- E) Slavlaşmaları sonucu kültürel kimliklerini kaybetmeleri

10. Orta Asya Türk devletlerin bazı özellikleri demokratik yönetim anlayışına uygundur.

Türklerin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin bu anlayışa uygun olduğu savunulabilir?

- A) Ülkenin hanedanın ortak malı olması
- B) Hak eşitsizliğine dayalı bir sınıf yapısının olmaması
- C) Egemenliğin tanrısal kaynaklı olması
- D) Hukuk kurallarının geleneklere dayalı olması
- E) Devlet işlerinin boy beylerinden oluşan kurultayda kararlaştırılması

11. İslam öncesi Türk devletlerinde hem yönetenlerin hem de yönetilenlerin uymak zorunda oldukları ve tek kişinin iradesiyle değişmeyen esaslara töre denilirdi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu bilgiden çıkarılabilecek bir sonuçtur?

- A) Halkın yönetime katıldığı
- B) Egemenliğin tanrısal kaynaklı olduğu
- C) Hükümdarların yetkilerinin sınırlı olduğu
- D) Savaşılan devletlerin hukuk sisteminden etkilenildiği
- E) Şer'i hukukun geçerli olduğu

12. Türklerin İslamiyetten öncesi dönemde kurduğu devletlerden bazıları şunlardır:

- I. Hunlar
- II. Avarlar
- III. Göktürkler
- IV. Akhunlar
- V. Uygurlar

Bunlardan hangileri, kendilerine özgü alfabe kullanmıştır?

- A) I ve IV B) I ve II C) IV ve V
- D) III ve V E) II ve III

CEVAP ANAHTARI

**1. E 2. A 3. D 4. C 5. B 6. B 7. D 8. B 9. A
10. E 11. C 12. D**

TEKRAR TESTİ

1. Bir tarihi olayın başka bir tarihi olayla ilişkisini doğru olarak belirleyebilmek için öncelikle aşağıdakilerden hangisinin bilinmesi gereklidir?

- A) İki olay arasındaki neden-sonuç ilişkisi
- B) Olayların olduğu coğrafi koşulların benzerliği
- C) Olaylar arasındaki zaman farkı
- D) Günümüzdeki olaylarla olan benzerliği
- E) Olaylarda etkili olan kişilerin aynı olup olmadığı

2. Paleografya, eski yazıları inceleyerek tarihe yardımcı olan bilim dalıdır.

Bu bilgiye göre, paleografyadan yararlanılarak,

- I. Kadeş Barışı
- II. Orhun Yazıtları
- III. Dolmen ve menhirler
- IV. Urgakina yasaları

gibi belgelerden hangileri ile ilgili inceleme yapılamaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) Yalnız IV
- D) Yalnız III
- E) I, II, III ve IV

3. Yontma taş döneminde; ilkel aletler yapılmış, insanlar yaşamlarını avcılık ve toplayıcılıkla sürdürmüş ve mağara duvarlarına hayvan resimleri çizmişlerdir.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilemez?

- A) Sanat çalışmalarının ilk örneklerinin ortaya konulduğuna
- B) Ateşin kullanılmasıyla madeni eşyalar üretildiğine
- C) Tüketici toplum yapısının görüldüğüne
- D) Tarımsal üretim yapılmadığına
- E) Mağaraların barınak olarak kullanıldığına

4. Aşağıdaki olaylardan hangisinin gerçekleşme zamanı diğerlerine göre daha belirgin verilmiştir?

- A) Kadeş Antlaşması MÖ. 1280'de imzalandı.
- B) Lidyalılar MÖ. VIII. yüzyılda Anadolu'ya egemen oldu.
- C) Yunanistan MÖ. II. binde Avrupalı kavimlerin istilasına uğradı.
- D) Roma İmparatorluğu IV. yüzyılda ikiye ayrıldı.
- E) Mustafa Kemal 19 Mayıs'ta Samsun'a çıktı.

5. Alacahöyük'te yapılan kazılarda, on üç prens mezarı ortaya çıkarılmıştır. Bu mezarlarda, süs eşyaları, maden ve toprak kaplar, boğa ve geyik heykelleri bulunmuştur.

Anadolu'nun tarih öncesi dönemiyle ilgili bu bilgiler,

- I. Ölümden sonraki yaşama inanıldığı
- II. Ekonomik yaşamın tarıma dayalı olduğu
- III. Sanat alanında gelişme yaşandığı
- IV. Tek tanrıya inanıldığı

gibi yargılardan hangilerine kanıt olarak gösterilemez?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve III
- E) II ve IV

6. Anadolu'da;

- Hititler döneminde tarih yazıcılığına önem verilmiş,
- Bergama Krallığı döneminde Parşömen adı verilen kağıt üretilmiş,
- Roma İmparatorluğu döneminde Aspendos Tiyatrosu yapılmıştır.

Yukarıdaki bilgiler, Anadolu uygarlığı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin kanıtıdır?

- A) Farklı alanlarda çalışmalar yapılmadığının
- B) Dışarıdan gelen kavimler tarafından oluşturulduğunun
- C) Mimari alanda gelişme görülmediğinin
- D) Değişik toplumların katkısı olduğunun
- E) Din adamlarının etkisi ile geliştiğinin

7. İlkçağda İyon şehirlerinde birbirine paralel düzgün sütunlu caddeler, görkemli tapınaklar, tiyatrolar, agora denilen çarşılar ve sağlık merkezleri yapılmış, bunlar günümüze kadar ulaşmıştır.

Bu durum, İyonların aşağıdaki özelliklerinden hangisinin göstergesidir?

- A) Birden fazla tanrıya inandıklarının
- B) Bilimsel çalışmalar yaptıklarının
- C) Mimaride geliştiklerinin
- D) Ticaretle geliştiklerinin
- E) Barış içinde yaşadıklarının

8. İlkçağda;

I. Sümerler ve Babillerde Ziggurat adı verilen tapınakların yapılması ve yıldızların hareketlerinin incelenmesi
II. Mısır'da Nil Nehri'nin tasmaıyla bozulan tarlaların sınırlarının yeniden düzenlenmesi

gibi gelişmelerin aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olduğu savunulabilir?

- A) Toplumlardaki ilişkilerin artmasında
- B) Ahiret inancının doğmasında
- C) Yazının kullanılmasında
- D) Resim ve heykel sanatının gelişmesinde
- E) Astronomi ve geometrinin gelişmesinde

9. Bir bölgenin coğrafi özellikleri o bölgede yaşayan insan toplulukları üzerinde etkili olur.

Anadolu'nun coğrafi özelliklerinin, aşağıdakilerden hangisinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Hititlerin hiyeroglif yazıyı kullanması
- B) Friglerin tarıma önem vermesi
- C) Lidyalıların ticaretle uğraşması
- D) Urartuların madencilikte ileri gitmesi
- E) İyonların denizcilikte ileri gitmesi

10. Türk kelimesi, siyasi bir ad olarak önce Göktürk Devleti tarafından kullanılmıştır. Coğrafi deyim olarak ilk kez Bizans kaynaklarında Orta Asya için kullanılmıştır. Anadolu ise, XII. yüzyıldan itibaren Avrupalılar tarafından Türkiye olarak adlandırılmıştır.

Bu açıklamaya göre, Türk kelimesinin coğrafi terim olarak kullanılmasında aşağıdakilerden hangisinin göz önüne alındığı söylenebilir?

- A) Devlet kurulan bölgeler
- B) Türklerin yaşadığı yerler
- C) Türklerin savaştığı topluluklar
- D) Türklere ait sanat eserlerinin bulunduğu bölgeler
- E) Türklerin İslamiyeti yaydığı yerler

11. İslam öncesi Türk devletleri ile ilgili bazı özellikler şunlardır;

I. Çin Şeddi Hun saldırılarına karşı yapılmıştır.
II. Göktürk Devleti Türk boylarından Basmil, Uygur ve Kartukların ayaklanması sonucu yıkılmıştır.
III. Hun ve Göktürk Devletleri saltanat kavgaları sonucunda ikiye ayrılarak parçalanmıştır.

Bu özelliklerden hangileri Türk devletlerinde iç çatışmalar yaşandığına kanıt olarak gösterilemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. İslam öncesi Türk devletlerinin hangi özelliği bu devletlerin kısa sürede yıkılmasında diğerlerine göre **daha çok etkili olmuştur?**

- A) Gök tanrı inancının bırakılması
- B) Çinlilerin Türk devletlerini parçalamak için çalışmalar yapması
- C) Hükümdar eşlerinin yönetimde etkili olması
- D) Veraset anlayışının kesin kurallara dayalı olmaması
- E) Kurultayın yönetimdeki etkinliğinin artması

CEVAP ANAHTARI

**1. A 2. D 3. B 4. A 5. E 6. D 7. C 8. E 9. A
10. B 11. A 12. D**

İSLAM TARİHİ

1. Aşağıdakilerden hangisi, Kavimler Göçü'nün sonuçlarından biri değildir?

- A) Avrupa'da sosyal ve siyasal yapının bozulması
- B) Avrupa'da yeni ulusların oluşması
- C) Feodalitenin ortaya çıkması
- D) Hristiyanların kutsal saydığı toprakların Müslümanların eline geçmesi
- E) Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılması

2. Ortaçağda Avrupa'da görülen toplumsal gelişmelerden biri de vasal-süzeren ilişkisinin ortaya çıkmasıdır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Skolastik düşüncenin yaygınlaşması
- B) Haçlı Seferleri'nin düzenlenmesi
- C) Köylülerin, soyluların koruması altına girmek istemesi
- D) Yüzyıl Savaşlarının yapılması
- E) Burjuva sınıfının ticaretle uğraşması

3. Papa bir ülkede enterdi ilan ettiğinde, o memlekette Hristiyanlığa ait bütün faaliyetler durdurulurdu. Böylece o memlekette dini törenler, nikah, vaftiz etme ve ölü gömme gibi işler yapılmazdı. Hiçbir kral memleketinin bu cezaya uğramasını istemezdi.

Bu durumun ortaya çıkardığı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk güçlü kişilerin himayesine girmiştir.
- B) Feodal düzen ortaya çıkmıştır.
- C) Mutlak krallıklar güç kazanmıştır.
- D) Halk farklı sınıflara ayrılmıştır.
- E) Papalar, krallar ve derebeyler üzerinde otorite kurmuştur.

4. Avrupa'da,

- I. Feodalite sisteminin ortaya çıkması
- II. Feodalite sisteminin zayıflaması
- III. Feodalite sisteminin yıkılması

gibi gelişmeler üzerinde etkili olan olaylar aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

I II III

- A) Batı Roma'nın Haçlı Seferleri Rönesans yıkılması
- B) Roma'nın ikiye Coğrafya Reform ayrılması Keşifleri
- C) Kavimler Göçü Haçlı Seferleri Barutun ateşli silahlarda kullanılması
- D) Magna Carta Haçlı Seferleri Hümanizma
- E) Haçlı Seferleri Kavimler Göçü Kağıt ve matbaanın yaygınlaşması

5. Aşağıdakilerden hangisinin Bizans İmparatorluğu'nun zayıflamasında etkili olduğu savunulamaz?

- A) Ortodoks Kilisesi'nin imparatora bağlı olması
- B) Selçukluların Anadolu'yu ele geçirmesi
- C) Haçlı Seferleri
- D) Taht kavgaları
- E) Müslüman Arapların saldırıları

6. Coğrafi koşullar nedeniyle Güney Arabistan'da yerleşik, Kuzey Arabistan'da göçebe hayat vardı. Arap halkı kabileler halinde yaşıyordu. Kabileler kan davaları, otlak ve su ihtiyacı gibi nedenlerden birbirleriyle sürekli olarak savaş halinde idi.

İslam öncesi Arabistan'ın bu durumunun aşağıdaki sonuçlardan hangisini ortaya çıkardığı söylenebilir?

- A) Siyasi birliğin sağlanamaması
- B) Aile hukukuna önem verilmemesi
- C) Ticaretin yeterince gelişmemesi
- D) Putperestliğin yaygınlaşmaması
- E) Krallık şeklinde örgütlenmenin görülmemesi

7. Hz. Muhammed, aşağıdakilerin hangisinden sonra hem İslam dininin peygamberi hem de İslam devletinin başkanı özelliği kazanmıştır?

- A) Hudeybiye Antlaşması'nın imzalanması
- B) Veda Haccı'nın gerçekleşmesi
- C) Hayber'in fethinden sonra ticaret yollarının kontrol edilmesi
- D) Hicretten sonra Medine'nin yönetimini de üstlenmesi
- E) Kur'an'ın tamamlanması

8. Hz. Muhammed hicretten sonra Medine'deki bütün kan davalarını kaldırdı. Medine ve civarını içine alan bir şehir devleti kurdu. Bu devletin başkanı, kumandanı, yargıcı kendisi idi. Yahudiler de bu devletin vatandaşı olup Müslümanların yararlandığı her türlü haktan yararlanacaklar, dini ibadet ve ayinlerini serbestçe yerine getireceklerdi. Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Putperestlik ortadan kaldırılmıştır.
- B) Hoşgörülü bir yönetim anlayışı benimsenmiştir.
- C) İslamiyet Arabistan'a yayılmıştır.
- D) Mekkelilere karşı üstünlük sağlanmıştır.
- E) Müslümanların varlığı Mekkelilerce tanınmıştır.

9. İslamiyet'in ortaya çıktığı dönemlerde;

- Sasaniler, Göktürkler ve Bizanslıların saldırılarıyla zayıfladı.

- Bizanslılar, Avar ve Slav saldırılarıyla uğraştı. **Bu duruma bakılarak;**

I. İslamiyetin yayılması kolaylaşmıştır.

II. Bizans ile Göktürkler aynı dönemde yaşamıştır.

III. Avarlar ile Göktürkler, Bizans'a karşı ortak hareket etmiştir.

IV. Sasaniler, Bizans ve Göktürklerle yakın ilişki kurmuştur.

gibi yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) II ve III E) I ve IV

10. Hz. Muhammed Dönemi'nde ortaya çıkan gelişmelerden hangisinin, islamiyetin yayılmasına katkıda bulunduğu söylenemez?

- A) Mekke'nin fethi
- B) Huneyn Savaşı
- C) Bedir Savaşı
- D) Mute Savaşı
- E) Taif seferi

11. Bilgi : Mekkeliler ile imzalanan Hudeybiye Antlaşması'nda "Bu barışı imzalayan tarafların müttefikleri de bu antlaşmaya dahil olacak, isteyen Kureyş ile isteyen de Hz. Muhammed ile ittifak yapabilecektir. Ancak müttefikler birbirlerine silah yardımı yapmayacaktır." maddesi yer almıştır. **Durum :** Mekkeliler, iki kabile arasındaki mücadelede taraf tutarak müttefikleri olan kabilelere silah ve asker göndermiştir.

Bu durumun İslam devleti açısından ortaya çıkardığı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antlaşmanın bozulması Mekke'nin fethine ortam hazırlamıştır.
- B) Kabenin ziyaret edilmesine karar verilmiştir.
- C) Mekkelilerle başka bir antlaşma yapılması gündeme getirilmiştir.
- D) Müslümanların varlığının resmen tanınması durumu ortadan kalkmıştır.
- E) İslamiyetin bölgede yayılması hızlanmıştır.

12. I. Bedir Savaşı

II. Tebük Seferi

III. Mute Savaşı

IV. Hudeybiye Barışı

V. Hayber Kalesi'nin fethi

İslamiyetin ilk yıllarında Şam ticaret yolunun kontrol altına alınması yukarıdakilerden hangileri ile gerçekleştirilmiştir?

- A) II ve III B) III ve IV C) II ve V
- D) I ve III E) I ve V

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. C 3. E 4. C 5. A 6. A 7. D 8. B 9. C
10. D 11. A 12. E

İSLAM TARİHİ

1. Dört halife döneminin cumhuriyet dönemi olarak da nitelendirilmesi aşağıdakilerden hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) İç mücadeleler yaşanmaması
- B) Türk devletleri ile ilişki kurulması
- C) Sınırların genişlemesi
- D) Devlet örgütlerinin kurulması
- E) Halifelerin seçimle belirlenmesi

2. - Yermük Savaşı'nda; Bizans Suriye önlerinde İslam ordusuna yenildi.

- Ecnadin Savaşı'nda; Suriye'de İslam ordularının karşısında düzenli Bizans askeri kalmadı.

Dört Halife döneminde meydana gelen yukarıdaki savaşların sonuçları dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) İslamiyet Suriye'ye kadar yayılmıştır.
- B) Bizans yenilgiye uğramıştır.
- C) Savaşlar Suriye'nin fethedilmesini sağlamıştır.
- D) Müslüman olmayanlar bölgeden çıkarılmıştır.
- E) Fetihler Arabistan dışına yayılmaya başlamıştır.

3. İslam-Arap devletinde Hz. Ömer döneminde görülen

- Düzenli orduların ve ordugahların kurulması
- Fethedilen bölgelerin eyaletlere ayrılması
- Eyaletlere adli işlerle ilgilenmek üzere kadıların atanması

gibi uygulamaların amacı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Fethedilen yerlerde İslamiyet'i yaymak
- B) Arap Yarımadası'nda siyasi birliği sağlamak
- C) Düzenli bir devlet örgütü kurmak
- D) Teokratik yönetimi terketmek
- E) Ekonomik açıdan güçlenmek

4. - Hz. Ebubekir zamanında Arabistan dışında fetihler başlamıştır.

- Hz. Ömer zamanında Mısır, Suriye ve İran fethedilmiştir.

- Hz. Ali zamanında fetih hareketleri görülmemiştir.

Hz. Ali zamanında fetih hareketlerinin görülmemesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Müslüman Araplar güçlü devletler ile komşu olmuştur.
- B) Merkezi yönetimde iktidar kavgaları yaşanmıştır.
- C) İslam ordusunda bozulmalar başlamıştır.
- D) Hz. Ali Müslüman olmayanların tepkisine yol açan uygulamalar yapmıştır.
- E) Müslümanlar fetih anlayışından uzaklaşmıştır.

5. Hakemler Olayı'nın sonuçlarına bakıldığında, islam öncesi Arabistan'a benzer bir durum ortaya çıktığı görülür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet başkanlarının seçimle göreve gelmesi
- B) Mekke-Medine savaşlarının başlaması
- C) İslamiyet'e karşı çıkanların çoğalması
- D) Siyasi çatışmaların yaşanması
- E) Birlik ve beraberliğin ortaya çıkması

6. Emevi halifesi Abdülmelik devrine kadar Suriye'de Rumca, Mısır'da Kıptice, İran'da Farsça dilleri resmi dairelerde ve yazışmalarda kullanılmaktaydı. Aynı bölgelerde bu dilleri bilen yerli memurlara görev verilmekteydi. Abdülmelik, Arapçayı resmi dil olarak ilan etti ve ilk İslam parasını bastırdı.

Bu durumun aşağıdaki hangi gelişmeyi ortaya çıkardığı söylenemez?

- A) Arapça milletlerarası bir dil olmuştur.
- B) Arap kültürü diğer kültürler üzerinde baskı unsuru olmuştur.
- C) Fethedilen bölgelerdeki halk arasında birlik ve beraberlik sağlanmıştır.
- D) Kur'an'ın daha iyi okunmasına ve anlaşılmasına ortam hazırlanmıştır.
- E) Yerli diller zamanla etkisini kaybetmiştir.

7. İslam devleti Hz. Muhammed ve Dört Halife döneminde basit, sade, gösterişten uzak ve inanç esaslarına dayalı idi. Emeviler döneminde bu devlet zaman ve şartların gereği olarak tam teşekküllü, kurumları gelişmiş bir "Arap devleti"ne dönüşmüştür.

Bu bilgiye bakılarak Emeviler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Halifeliği saltanat haline getirdikleri
- B) Arap milliyetçiliği politikası izledikleri
- C) İslam devletinin sınırlarını genişlettikleri
- D) Bilimsel alanda çalışmalar yaptıkları
- E) Siyasi birliği sağladıkları

8. - Sıffin Savaşı

- Puvatya Savaşı

- Bağdat'ın Moğollar tarafından işgali

Yukarıdaki gelişmelerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haçlılarla yapılmış olması
- B) Müslüman ordularının yenilmesi
- C) İslam dünyası için olumsuz sonuçlar ortaya çıkması
- D) Türklerin İslamiyet'e girişini geciktirmesi
- E) Bizans'ın galibiyetiyle sonuçlanması

9. Abbasiler döneminde görülen uygulamalardan bazıları şunlardır;
I. Bağdat bilim ve kültür merkezi haline gelmiş eski Yunan eserleri Arapça'ya tercüme edilmiştir.

II. Arap olmayanlar yönetimde görev almışlardır.

III. Anadolu sınırlarında Avasım şehirleri kurulmuştur.

IV. Halifelik babadan oğula geçmiştir.

Bu gelişmelere bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devlet başkanlığı konusunda saltanat uygulaması devam etmiştir.
- B) Kültürel gelişmeler hızlanmıştır.
- C) Hoşgörü politikası önem kazanmıştır.
- D) Bizans'a karşı savunma önlemleri alınmıştır.
- E) Müslüman olmayanlara da devlet yönetiminde görev verilmiştir.

10. Abbasiler Mutezile mezhebinin getirdiği düşünceyle eski Helen eserlerini tercüme ederek İslam Rönesans'ını başlattılar.

Bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türklerin İslam dünyasındaki etkinlikleri artmıştır.
- B) Abbasilerde merkezi otorite zayıflamıştır.
- C) Abbasiler bilimsel çalışmalar yapmamıştır.
- D) İslam dünyası farklı kültürlerden etkilenmiştir.
- E) Helenizm devrinde pozitif bilimler gelişmemiştir.

11. Abbasi Devleti 750 yılında kurulduktan bir süre sonra İspanya'da Endülüs Emevi Devleti'nin temelleri atıldı. Endülüs Emevileri 757 tarihinden itibaren İspanya camilerinde Abbasiler adına hutbe okutulmasına son vermiş ve X. yüzyıldan itibaren de halife unvanını kullanmaya başlamıştır.

Yukarıdaki bilgiye bakıldığında İslam dünyası ile ilgili hangi yargıya varılabilir?

- A) Endülüs Emevileri Abbasilerin devamı olmuştur.
- B) İslam dünyası iki siyasi güç tarafından temsil edilmiştir.
- C) Endülüs Emevileri İslam dininin tek temsilcisidir.
- D) Abbasi Devleti halifelik unvanını siyasi nedenlerle kullanmamıştır.
- E) Halifelik unvanı Abbasiler tarafından Endülüs Emevileri'ne devredilmiştir.

12. İslamiyet'in yayılmasıyla birlikte;
— İslamlaşmanın bazı toplumlarda
Araplaşma şeklinde ortaya çıktığı,
— Arapça sözcüklerin diğer dillerde de
kullanıldığı görülür.

**Bu durumun ortaya çıkmasında
aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu
savunulabilir?**

- A) İslamiyeti kabul eden toplumların
Arapçayı öğrenmesi
- B) İslam devletlerinde merkezi yönetimin
kurulması
- C) Arapça'nın uluslararası bir dil niteliğine
sahip olması
- D) İslamiyetin farklı zamanlarda kabul
edilmesi
- E) Arap kültürünün zengin bir kültür
niteliği taşıması

CEVAP ANAHTARI

1. E 2. D 3. C 4. B 5. D 6. C 7. B 8. C 9. E
10. D 11. B 12. A

İSLAM TARİHİ

1. Kavimler Göçü'nün Avrupa'nın siyasi yapısını değiştirdiğine kanıt olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Günümüz Avrupa toplumlarının oluşması
- B) Derebeyliklerin kurulmasına ortam hazırlaması
- C) Roma topraklarının saldırıya uğraması
- D) Karadeniz'in kuzeyindeki kavimlerin Avrupa'ya ilerlemesi
- E) Yeni bir çağın başlangıcı olarak kabul edilmesi

2. Ortaçağda Avrupa'nın temel özellikleri; feodal yönetim, toprak mülkiyeti, kapalı ekonomi ve Kilise baskısıdır. Skolastik düşünce pozitif bilimlerin gelişmesini engellemiş, sosyal ve kültürel yaşam Hristiyanlık inancına göre düzenlenmiştir.

Bu bilgilere göre, Avrupa için;

- I. Bilimsel gelişmeler durmuştur.
- II. Merkezi krallıklar güçlenmiştir.
- III. Kilise etkili bir güçtür.
- IV. Demokratikleşme süreci başlamıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I ve III
- E) II ve IV

3. I. Mekkelilerin Müslümanlar karşısında ilk yenilgiye uğraması

II. Müslümanların varlığının resmen tanınması

III. Arap yarımadasında dini ve siyasi üstünlüğün Müslümanlara geçmesi

Yukarıdaki gelişmeler aşağıdaki olaylardan hangilerinin sonucu olarak ortaya çıkmıştır?

I II III

- A) Bedir Hudeybiye Mekke'nin Savaşı Barışı fethi
- B) Uhud Mekke'nin Huneyn Savaşı fethi Savaşı
- C) Hendek Mekke'nin Huneyn Savaşı fethi Savaşı
- D) Bedir Hudeybiye Tebûk Savaşı Barışı Seferi
- E) Hayber'in Mekke'nin Taif'in fethi fethi alınması

4. Hz. Muhammed, VII. yüzyıl başlarında Arap Yarımadası'nda İslamiyet'i yaymaya başladığında büyük bir tepki ile karşılaştı. Mekkelilerin (İslamiyet'in yayılmasına tepki göstermelerinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) İslamiyet'in çıkarlarına zarar vereceğini düşünmeleri
- B) İslamiyet'in toplumdaki herkesi eşit sayması
- C) İslamiyet'in eski alışkanlıklarına uymaması
- D) İslam dininin ticareti yasaklayıcı ilkeler getirmesi
- E) İslam dinindeki sosyal adalet düşüncesini kavrayamamaları

5. Hz. Muhammed'in ölümünden sonra devletin yönetimini halifeler üstlendi. Hz. Ebubekir ile başlayan ve Hz. Ali'nin ölümüne kadar devam eden döneme Dört Halife dönemi denir.

Dört Halife dönemine cumhuriyet devri de denilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dini amaçlı fetihlerin yapılması
- B) Hristiyan devletlerin vergiye bağlanması
- C) Halifelerin bir tür seçimle göreve gelmesi
- D) Müslümanlığın geniş bir alana yayılması
- E) İslam devletinin kurulması

6. Hz. Ebubekir'in halifeliği döneminde yaşanan;

- Kuran'ın kitap haline getirilmesi
- Yalancı peygamberler ile mücadele edilmesi
- Zekat vermek istemeyen kabilelerin itaat altına alınması

gibi gelişmeler aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Eğitim-öğretim kurumları oluşturulduğunu
- B) Dini ve siyasi birliğin korunmaya çalışıldığını
- C) Mekkelilerle mücadelenin sona ermediğini
- D) Halifelerin bir tür seçimle işbaşına geldiğini
- E) İslam devletinin sınırlarının genişlediğini

7. Hz. Ömer döneminde yapılan fetihlerle devletin sınırları genişlemiştir.

Bu fetihlerin sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İslam devletinde ilk örgütlerin kurulması
- B) Bizans ve Sasani'ye karşı üstünlük sağlanması
- C) Ganimetlerle hazinenin güçlenmesi
- D) Farklı kültürlerden etkilenilmesi
- E) Hicretin takvime başlangıç olarak alınması

8. İslam-Arap devletlerinde görülen;

- I. Tunus'un fethedilmesi
 - II. Düzenli ordunun kurulması
 - III. İslam'da ilk ayrılıklara zemin hazırlanması
 - IV. Hakem Olayı
 - V. Kur'an'ın kitap haline getirilmesi
- gibi gelişmelerden hangileri Hz. Osman dönemi ile ilgilidir?**

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) III ve IV E) IV ve V

9. Emeviler döneminde, Araplar kendilerini diğer Müslüman toplumlardan üstün görmüşlerdir. Önemli memurluklara, valiliklere ve komutanlıklara Araplar getirilmiş, ayrıca Araplar dışındaki Müslümanlara, Arapların kız vermeleri yasaklanmıştır.

Bu bilgilere bakılarak,

- I. Emeviler döneminde ırkçılık politikası izlenmiştir.
- II. İslam uygarlığının gelişmesinde çeşitli kültürlerin etkisi vardır.
- III. Emeviler döneminde idari ve askeri örgütler kurulmuştur.
- IV. Emeviler (slamiyetin temel esası olan eşitlik anlayışını uygulamıştır.
- V. Emeviler döneminde, toplumun bir bölümü diğerlerine göre daha ayrıcalıklıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) I, III ve V C) II, IV ve V
- D) III ve IV E) I, II ve IV

10. Hz. Ali döneminde İslamiyetin yayılmasına yönelik fetihlerin durma nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizans'ın baskı yapması
- B) Orduda yenilikler yapılması
- C) Örgütlenmeye ağırlık verilmesi
- D) İç karışıklıkların yaşanması
- E) Hz. Ali'nin barışçı bir politika izlemesi

11. Emeviler döneminde halife, Muaviye oğlu Yezid'i veliaht olarak atamış ve bunu İslam ileri gelenlerine kabul ettirmiştir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olarak kabul edilebilir?

- A) Halifeliğin saltanat haline getirildiğinin
- B) Sınırların genişlediğinin
- C) Devlet içinde kurumlaşmaya gidildiğinin
- D) Arap ırkçılığı yapıldığının
- E) Bilimsel gelişmeler yaşandığının

12. Abbasiler döneminde;

- Halifeleri korumakla görevli hasa ordusunun Türklerden oluşturulduğu

- Türkler için ordu-şehir (Samerra) kurulduğu

- Bizans sınırına Türklerin yerleştirildiği görülmektedir.

Bu bilgilere göre, Abbasilerin Türklere gösterdiği yakınlık ve izlediği hoşgörölü politikanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kültürel açıdan gelişmelerine katkıda bulunmak

B) Devlet örgütlerini örnek almak

C) Yerleşik yaşama geçmelerini sağlamak

D) Ticari güçlerinden yararlanmak

E) Savaşçı niteliklerinden yararlanmak

CEVAP ANAHTARI

**1. B 2. D 3. A 4. D 5. C 6. B 7. E 8. B 9. B
10. D 11. A 12. E**

İSLAM TARİHİ

1. Ortaçağ Avrupa'sında zenginliğin kaynağı olarak toprak mülkiyetinin görülmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kilisenin güç kazanması
- B) Burjuvaların ticaretle uğraşması
- C) Halk sınıflara ayrılması
- D) Üretimin tarıma dayalı olması
- E) Merkezi krallıkların güçlü olması

2. Ortaçağda Papa; bir kralın ülkesinde enterdi ilan ettiğinde o bölgede Kilise'nin tüm çalışmaları durdurulurdu. Böylece, nikah, vaftiz etme ve ölü gömme gibi dini törenler yapılamazdı. Hiçbir kral ülkesinin bu cezaya uğramasını istemezdi.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun Kilise açısından ortaya çıkardığı sonuçlardan biri olarak gösterilebilir?

- A) Hristiyanlıkta mezhep birliği sağlanması
- B) Kilisenin çok sayıda din adamı yetiştirmesi
- C) Papaların, krallar ve derebeyler üzerinde otorite kurması
- D) Din adamlarının ekonomiyi yönlendirmesi
- E) Dini sanat anlayışının gelişmemesi

3. İslam öncesi Arabistan'da Arap kabileleri arasında kan davalarının yaşanmasının aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesini engelleyici nitelik taşıdığı savunulabilir?

- A) Tek tanrı inancının yayılması
- B) Siyasi birliğin kurulması
- C) Bizans ve Sasanilerin baskı kurması
- D) Ticari ilişkilerin gelişmesi
- E) Kabe'nin kutsal olarak kabul edilmesi

4. Mekkeliler, İslamiyet'in ortaya çıkışından önce Hz. Muhammed'e güvenir, değer verirdi. Hz. Muhammed'in İslamiyet'i yayma çalışmalarına başlamasıyla birlikte tavırları değişti. O'na yönelik saldırılar başladı.

Mekkelilerin tavırlarındaki değişiklik aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Ticareti yasaklaması
- B) Kendi soyuna bağlılığı
- C) Aileleri Mekke yönetimine karşı kıskırtması
- D) Peygamberin Medinelilerle anlaşma yapması
- E) İslamiyet'in eski inanç sistemlerine ters düşmesi

5. Hudeybiye Barışı'nın aşağıdaki maddelerinden hangisinin, İslamiyet'in yayılmasını kolaylaştırma amacına yönelik olduğu savunulabilir?

- A) İki taraf arasında 10 yıl savaş yapılmayacak
- B) Reşit olmadan Medine'ye giden Mekkeliler geri gönderilecek
- C) Barışın imzalandığı yıl hac ziyareti yapılmayacak
- D) Arap kabilelerine askeri yardım yapılmayacak
- E) Müslümanlar ve Mekkeliler istedikleri kabile ile anlaşma yapacak

6. İslam-Arap devletinde yaşanan;

- Hz. Muhammed döneminde Mekke'nin fethedilmesi,

- Hz. Ebubekir döneminde zekat vermeyenler üzerine sefer düzenlenmesi, **gibi gelişmelerin ortak amacı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?**

- A) Ticaret imkanlarını artırmak
- B) Siyasi ve dini birliği sağlamak
- C) Vergileri artırmak
- D) İslam ordularının taarruz gücüne ulaştığını göstermek
- E) Dostluk ilişkilerini geliştirmek

7. Hz. Ömer döneminde,
- Ülke yönetimi birimlerine ayrılarak, başına dini ve askeri yetkiler verilen valiler atanmış,
- Bizans imparatorluğu ile yapılan mücadeleler sonunda Suriye, Filistin ve Mısır fethedilmiş,
- Vergi sistemi belirlenerek devlet hazinesi oluşturulmuştur.

Bu gelişmeler birlikte düşünüldüğünde, İslam devleti için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dini ve siyasi yönden etkinlik kazanıldığı
B) Sınırların genişlediği
C) Ortadoğu'nun en güçlü devleti haline geldiği
D) Merkezi otoritenin zayıflamaya başladığı
E) Askeri ve ekonomik açıdan güç kazanıldığı

8. Dört Halife döneminde görülen;

- I. Yeni vilayetlerin kurulması
II. Akdeniz'de donanma oluşturulması
III. Halifelik nedeniyle iç çatışmalar yaşanması

IV. Kuran'ın kitap haline getirilmesi
gibi gelişmelerden hangileri, İslam devletinin sınırlarının genişlediğinin göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

9. Hz. Muhammed'in kurduğu düzen vefatından sonra 25 yıl devam etti. Daha sonra toplum şiddetli bir muhalefetle bölündü. İsyanlar ve iç savaşlar devleti sarstı. Ancak bu tepkiler fethedilen yerlerdeki halktan gelmiyor, mücadele Araplar arasında oluyordu.

Dört Halife döneminde görülen bu anlaşmazlıkların temel nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Maliyeye yeni gelirler kazandırma isteği
B) Yönetimi ele geçirme düşüncesi
C) İslamiyeti kabul eden diğer toplumların tepkisi
D) Düzenli ordunun kurulmamış olması
E) Bizans'ın Halifelere karşı mücadele etmesi

10. Emevilerin uyguladıkları politikalar sonucu İslam devletinde Araplık unsuru ön plana çıkmıştır.

İslam devletindeki bu değişimde,

- I. Arapça'nın resmi dil olması
II. Türklere mevali (köle) denilmesi
III. Puvatya Savaşı'nın kaybedilmesi
IV. İlk Arap-İslam parasının bastırılması
V. Bağdat'ta Nizamiye Medresesi'nin açılması

gibi gelişmelerden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) I, II ve V B) I, III ve V C) II, III ve IV
D) III, IV ve V E) I, II ve IV

11. - Emeviler döneminde görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisi İslamiyetin Avrupa'da yayıldığına kanıttır?

- A) Arapça'nın resmi dil olması
B) Posta örgütünün kurulması
C) Arap olmayanlara devlet yönetiminde yer verilmemesi
D) İspanya'da camiler yaptırılması
E) Eyaletlerin illere ayrılması

12. Arapça, yazı dili olarak başlangıçta çok dar bir sahada kullanılıyordu. Çok geçmeden Arapça eski sınırlarından taşarak başka ülkelere yayıldı. Bu dilin konuşulduğu bölgeler çok genişledi.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) İslamiyet'i benimseyenlerin sayısının artması
B) Arap edebiyatının gelişmesi
C) Halifeliğin saltanat şeklinde sürdürülmesi
D) Arapça gramerinin yazılması
E) Tarih alanında çalışmaların başlaması

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. C 3. B 4. E 5. A 6. B 7. Oj 8. C 9. B 10. E 11. D 12. A

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Türklerin Abbasilerle yakın ilişki kurmasında,

- I. Fatımiler Devleti'nin kurulması
- II. Abbasi halifelerinin Türk komutanlarını önemli görevlere getirmesi
- III. Emeviler'in Türkleri köle olarak görmesi
- IV. Talaş Savaşı'nda Türklerin Abbasilerle birlikte hareket etmesi

gibi gelişmelerden hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) Yalnız IV
- D) I, II ve III
- E) II ve IV

2. Avrupa Hunları, Avarlar, Tolunoğulları, Gazneliler gibi Türk toplulukları Türklerin çok az olduğu yerlerde bağımsızlıklarını ilan etmişlerdi.

Bu durum Türklerin hangi özelliğini ortaya koymaktadır?

- A) Göçebe yaşantının yaygın olması
- B) Örgütlenmedeki başarısı
- C) Ordularının uzak yerlere gidebilmesi
- D) Atlı askerlerin çoğunlukta olması
- E) Savaşçılık özelliklerinin devam etmemesi

3. Gazneliler güçlü ordularıyla geniş toprakları fethetti ve düzenli bir şekilde yönetti. Çin'den Hindistan ve Avrupa'ya kadar uzanan bölgeler arasındaki ticaret Gazneliler Devleti ve halkı için büyük kazanç getiriyordu.

Bu bilgiye bakılarak, Gazneliler ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sınırların genişlediği
- B) Orduya önem verildiği
- C) Gümrük gelirlerinin arttığı
- D) Ticaretin geliştirildiği
- E) Tarımsal üretimin arttığı

4. Gaznelilerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi, bu devletin Türkler tarafından kurulduğunu kanıtlar?

- A) Hükümdarlara sultan unvanı verilmesi
- B) İslamiyet'in Hindistan'da yayılması
- C) Yönetimde divan örgütünün oluşturulması
- D) Saray ve orduda Türkçe konuşulması
- E) Edebiyat dilinin Farsça olması

5. Karahanlılarda görülen,

- I. Resmi dilin Türkçe olması
- II. Adalet işlerinin kadılar tarafından yürütülmesi

III. Uygur alfabesinin kullanılması

IV. Posta teşkilatının kurulması

V. İslamiyet'in kabul edilmesi

gibi özelliklerden hangileri, bu devlet döneminde Türk kültürünün korunduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir?

- A) Yalnız I
- B) II, IV ve V
- C) I ve III
- D) II, III ve IV
- E) Yalnız III

6. Karahanlılarda Buğra Han zamanında Semerkant'ta yaptırılan medresede yatılı eğitim hizmeti verilen öğrencilere belli ölçüde de ekonomik yardım yapılmaktaydı.

Bu açıklamayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eğitim kurumlarının gelişmesini sağlayıcı önlemler alınmıştır.
- B) Devlet adamı yetiştirmek için eğitim kurumları açılmıştır.
- C) Din ile devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.
- D) Medrese mezunları devlet yönetiminde görev almamıştır.
- E) Pozitif bilimlerle ilgili eğitim yapılmıştır.

7. Büyük Selçuklularda ordu komutanları ve atabeyler Türk idi. Buna karşın sivil yöneticiler, özellikle vergi işleriyle ilgilenen memurlar İranlılardan oluşuyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu uygulamanın Selçuklular açısından ortaya çıkardığı sonuç olarak gösterilebilir?

- A) Arapça'nın önem kazanması
- B) Halifelerin Selçuklular üzerindeki etkisinin artması
- C) Veraset sisteminin düzenlenmesi
- D) Selçuklu ordusuna yeni güçlerin katılması
- E) Türkmenlerin devlet yönetimine karşı ayaklanması

8. Tuğrul Bey, Büveyhoğullarının baskısı altında kalan Abbasi halifesinin yardım çağrısı üzerine Bağdat'a giderek halifeyi Büveyhoğullarının baskısından kurtardı. Abbasi halifesi Tuğrul Bey'e 'doğunun ve batının sultanı' unvanını verdi.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Selçukluların Orta Asya'nın en güçlü devleti olmasına
- B) Abbasilerin parçalanmasına
- C) Selçukluların Abbasilerin devlet yönetiminde görev almasına
- D) Büveyhoğullarının Fatimilerle ittifak kurmasına
- E) Abbasilerin, Selçukluların siyasi hakimiyetini tanımasına

9. Büyük Selçuklular döneminde doğudan batıya doğru sırayla Cent, Nur, Nişabur, Rey ve İsfahan gibi kentler başkent olarak kullanılmıştır.

Bu bilgiye bakılarak Selçuklular ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Fetih politikası izledikleri
- B) Başkentlik yapabilecek nitelikte kentler oluşturmadıkları
- C) Doğudan batıya doğru ilerledikleri
- D) Sık sık başkent değiştirdikleri
- E) Başkentlerini fetih alanlarına yakın oluşturdukları

10. Büyük Selçuklu Devleti'nde fethedilen toprağın fethedenin malı olması, feodal beyliklerin oluşmasına neden olmuştur.

Bu durum devlet yapısında aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur?

- A) Deneyimsiz kişilerin hükümdar olması
- B) Bayındırlık işlerinin aksamaması
- C) Merkezi devlet yapısının oluşmaması
- D) Fetihlerin yeterince yapılamaması
- E) Dış ülkelerle ilişkilerin zayıflaması

11. **Bilgi** : Orta Asya'da kurulan İslam öncesi Türk devletlerinde, Kut denilen ülkeyi yönetme yetkisinin Göktenrı tarafından verildiğine inanılırdı. Bu anlayıştan dolayı "Devlet hükümdar ailesinin ortak malıdır." düşüncesi gelişmiş ve sürekli veraset kavgaları yaşanmıştır.

Durum : Veraset savaşları İslamiyet'in kabulünden sonra kurulan Karahanlılar ve Selçuklularda da görülmüştür.

Bilgi ve durum birlikte değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türk devletlerinin tamamında göktenrı inancı benimsenmiştir.
- B) İslamiyet Türk toplumlarının yaşam biçimini değiştirmiştir.
- C) Veraset anlayışı İslam dininin özelliklerine uygundur.
- D) İslamiyet Türk devletlerinin yönetim anlayışında esaslı bir değişiklik yapmamıştır.
- E) Göktenrı inancı ile İslamiyet'in yönetim anlayışı aynıdır.

12. **Karahanlılar döneminde Türk-İslam edebiyatına ait ilk önemli eserlerin yazılmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?**

- A) Türkçenin resmi dil olarak kullanılması
- B) Veraset sisteminin benimsenmesi
- C) Ticarete önem verilmesi
- D) Divan örgütünün kurulması
- E) İktisadi sisteminin uygulanması

CEVAP ANAHTARI

1. A 2. B 3. E 4. D 5. C 6. A 7. E 8. E 9. B
10. C 11. D 12. A

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun sosyal ve ekonomik yapısı ile siyasi dengeler hızla değişti.

Bu değişikliğin yaşanmasında,

- I. Anadolu'nun coğrafi konumu
- II. Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulması
- III. İslamiyet'in yayılması

gibi durumlardan hangilerinin daha az etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2. 1081 yılında İzmir'i ele geçiren Çaka Bey burada bir devlet kurdu. Kurduğu donanma ile Bizanslıları mağlup ederek Ege Adalarını ele geçirdi. Balkanlardaki Peçenekler ve Anadolu Selçuklu Devleti ile Bizans İmparatorluğu'na karşı ittifak kurdu.

Bu açıklamayla ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bizans İmparatorluğu doğu ve batıdan baskı altındadır.
- B) Bizans İmparatorluğu'nun sınırları daralmıştır.
- C) Çaka Bey denizciliğe önem vermiştir.
- D) Çaka Bey Türk-İslam devletleriyle ittifak kurmamıştır.
- E) XI. yüzyılda Anadolu'da farklı Türk devletleri bulunmaktadır.

3. I. Gıyasettin Keyhüsrev'in ölümünden sonra şehzadeler arasında saltanat mücadeleleri başladı. Devletin ileri gelenleri yaptıkları toplantı sonunda İzzettin Keykavus'un tahta çıkarılmasına karar verdi. İzzettin Keykavus, daha önceki dönemde görevlendirilenlerin görevlerine devam etmelerini ve kazanılmış hakların devam ettiğini bildirdi. Makam, ikta ve emlak menşurlarını yeniledi.

Yukarıdaki bilgilerden hangi sonucu çıkarılamaz?

- A) Devlette süreklilik esastır.
- B) Selçuklularda tahta çıkmada devletin ileri gelenleri de söz sahibidir.
- C) Veraset sisteminin kesin kurallara dayalı olmaması
- D) Hükümdarların ikta vermek ve memur görevlendirmek gibi yetkileri vardır.
- E) I. Gıyasettin Keyhüsrev Haçlılarla savaşmıştır.

4. Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan atamayacağını anlaması ve Türklerin Anadolu'ya kesin olarak yerleşmesi, aşağıdaki savaşlardan hangisinin sonuçlarından biridir?

- A) Malazgirt
- B) Miryokefalon
- C) Katvan
- D) Yassıçemen
- E) Dandanakan

5. Anadolu Selçuklu Devleti'nde, II.Kılıç Arslan döneminde yaşanan;

- Miryokefalon Savaşı'nın kazanılması
- Kervansaray yapılması
- İlk medresenin açılması

gibi gelişmelere bakılarak, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ordunun güçlü olduğu
- B) Ticarete önem verildiği
- C) Haçlı orduları ile savaşıldığı
- D) Mimari eserler yapıldığı
- E) İslam kurumlarının benimsendiği

6. - Çanakkale ve İstanbul Boğazları Bizans İmparatorluğu'nun denetimindeydi.
- Anadolu Selçuklu devleti gelir kaynaklarını artırmak istiyordu.

Bu bilgiler birlikte değerlendirildiğinde, Anadolu Selçuklu Devleti'nin deniz ticaretini geliştirmek amacıyla,

I. Venedik ve Cenevizlilere kapitülasyonlar vermek

II. Antalya, Alanya ve Sinop gibi şehirleri fethetmek

III. Altın para basılmasına karar vermek

IV. İstanbul Boğazı'nı abluka altına almak
gibi çalışmalardan hangilerine ağırlık verdiği söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

7. Anadolu Selçuklu Devleti ile Harzemşahlar arasında yapılan Yassıçemen Savaşı'nı Anadolu Selçuklu Devleti kazandı. Fakat bu savaşı kazanmak Selçuklular için olumsuz sonuçlara da neden oldu.

Yassıçemen Savaşı'nın Anadolu Selçukluları için olumsuz sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harzemşah ordusunun dağılması
B) Selçukluların Haçlılarla savaşmasının engellenmesi
C) Atabeyler tarafından kurulan beyliklerin güçlenmeye başlaması
D) Moğollar ile sınır komşusu olunması
E) Liman şehirlerindeki ticaretin zarar görmesi

8. - Harzemşahların yıkılması

- II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in kötü yönetimi

- Babailer ayaklanması

Aşağıdakilerden hangisinde bu gelişmelerin üçü de etkili olmuştur?

- A) Anadolu'da siyasal birliğin sağlanması
B) Ticaretin gelişmesi
C) Moğolların Anadolu'ya saldırması
D) Anadolu beyliklerin kurulması
E) Ekonomik durumun bozulması

9. XIII. yüzyılda Anadolu'da Moğol baskısı vardı. Anadolu'nun değişik yerlerinde kurulan beylikler arasında da zaman zaman çatışmalar çıkıyordu. Moğollar bu çatışmaları kendi çıkarları nedeniyle kışkırtıyordu. Bu dönemde Ahiler bulundukları şehirleri koruyordu.

Bu bilgilerden aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

A) Anadolu'daki bütün çatışmalar Ahiler tarafından bastırılmıştır.

B) Ahilerin amacı ve görevi bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlamaktır.

C) Ahiler askeri birlikler haline dönüşmüştür.

D) Ahiler yerel otoriteye sahiptir.

E) Ahiler Moğol yönetimini kabul etmiştir.

10. Ortaçağda görülen Haçlı Seferleri'nin aşağıdaki sonuçlarından hangisi doğu-batı ticaretinin gelişmesinde etkili olmuştur?

A) Akdeniz limanlarının önem kazanması

B) Kağıt ve matbaanın Avrupa'ya götürülmesi

C) Kiliseye olan güvenin sarsılması

D) Derebeylik rejiminin zayıflaması

E) Kudüs'ün Müslümanların elinde kalması

11. Ortaçağda Avrupa'da görülen;

— Doğu ülkelerinin zenginliğini ele geçirme arzusu

— Papaların nüfuzlarını artırma istekleri

— Bizans'ın yardım istemesi

gibi gelişmeler, aşağıdakilerden hangisinin nedenleri olmuştur?

A) Coğrafya Keşifleri

B) Haçlı Seferleri

C) İskender'in Asya seferi

D) Dor Göçleri

E) Kavimler Göçü

12. Anadolu Selçuklu Devleti'nde yönetimde "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışı sürdürülmüştür.

Aşağıdakilerden hangisi, bu duruma bir kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Savaşlarda başarılı olan komutanlara toprak geliri verilmesi
- B) Vezirlik makamının oluşturulması
- C) II. Kılıç Arslan'ın ölmeden önce ülkeyi onbir oğlu arasında pay etmesi
- D) Hassa ordusunun kurulması
- E) Meliklerin Atabeylerle birlikte eyaletlere gönderilmesi

CEVAP ANAHTARI

1. A 2. D 3. E 4. B 5. C 6. A 7. D 8. C 9. D
10. A 11. B 12. C

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Talas Savaşı'nda Araplar, Kartukların yardımıyla Çin'e karşı üstünlük kurmuştur. Bundan sonra Türk-Arap savaşları yerine dostluk süreci başlamıştır. Araplar, Çinli esirlerden kağıt yapımını öğrenmiştir. Türkler boylar halinde İslamiyet'i benimserken Arap devletlerinde yönetici ve asker olarak görev almaya başlamıştır.

Bu bilgilere bakılarak;

I. Türkler, İslamiyet'i kabul etmeden önce de Araplarla ittifak kurmuştur.

II. Talaş Savaşı kültürel etkileşime neden olmuştur.

III. Türkler savaşçı özelliklerini kaybetmiştir.

IV. Türk-Arap ittifakıyla yeni bir devlet kurulmuştur.

V. Türk-İslam tarihi başlamıştır.

gibi yargılardan hangileri savunulabilir?

- A) I ve II B) I, II ve V C) III ve IV
D) I ve V E) II ve V

2. Tolunoğulları Mısır'ın bayındır hale getirilmesi için büyük emek harcamışlardır. Nil Nehri'nin akışını düzenleyici önlemler almış, bentler ve su kanalları yaptırmışlardır. Ülkeyi cami, han, hamam gibi tesislerle süslemişlerdir. Tolunoğlu Ahmed'in yaptırdığı caminin bitişiğinde bir ecza hane açılmış buradan Müslüman olsun olmasın herkese ilaç verilmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Tarımın geliştirilmesine çalışılmıştır.
B) Sosyal devlet anlayışı vardır.
C) Hoşgörü politikası izlenmiştir.
D) Mimarlık alanında eserler yapılmıştır.
E) Devletin sınırları genişlemiştir.

3. Gaznelilerin İslam öncesi Türklerin kültürel özelliklerini koruyamadığına kanıt olarak, aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Selçuklular ile Dandanakan Savaşı'nı yapması
B) Gazne'nin bilim merkezi haline getirilmesi
C) Bilim ve edebiyatta Arapça ve Farsça'nın kullanılması
D) Farklı toplumlar üzerinde egemenlik kurması
E) Adını kurulduğu yerden alması

4. İlk Türk-İslam devletlerinden biri olan Karahanlılarda görülen bazı uygulamalar şunlardır:

— Ülkeyi yönetme hakkının hükümdar ve ailesine ait olduğu (kut) anlayışı devam etmektedir.

— Hatunların kendilerine ait divanı ve görevlileri vardır.

Bu uygulamalar birlikte düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi savunulabilir?

- A) Hükümdarlık babadan oğula geçmektedir.
B) Devlet yönetiminde kadınlar söz sahibi değildir.
C) Karahanlılarda İslam öncesi Türk devlet anlayışı devam etmektedir.
D) Karahanlılar İslam devletlerindeki kurumları örnek almıştır.
E) Karahanlılarda saltanat kavgaları görülmemiştir.

5. Selçuklular Dandanakan Savaşı'ndan sonra Horasan'a kesin olarak egemen oldu. Merv'de yapılan kurultayda Tuğrul bey Horasan emiri ilan edildi. Ayrıca ülke Selçuklu ailesi üyeleri arasında paylaşıldı.

Bu bilgilere bakılarak Selçuklu Devleti'nde;

I. Merkezi yönetim güçlüdür.

II. Ülke hanedanın ortak malıdır.

III. Kararların alınmasında Kurultay belirleyicidir.

yargılarından hangilerinin doğru olmadığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) II ve III C) I ve II
D) Yalnız II E) Yalnız III

6. Sultan Alparslan, Malazgirt Savaşı'ndan sonra komutanlarını Anadolu'nun fethi ile görevlendirdi. Bu süreçte kurulan Danişmentliler, Saltuklular, Mengücekliler ve Artuklular gibi beylikler bağımsız hareket ederek Anadolu'nun Türkleşmesinde etkili rol oynadı.

Bu bilgilere göre, aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Büyük Selçuklu Devleti'nde feodal devlet yapısı görülmüştür.
B) Türkmen beyleri Anadolu'nun fethinde görev almıştır.
C) Bizans İmparatorluğu'nun Anadolu'daki sınırları daralmıştır.
D) Selçuklular Malazgirt Savaşı'ndan sonra İslam dünyasının siyasi lideri olmuştur.
E) Anadolu'da Türk-İslam kültürü yayılmıştır.

7. Bizans imparatoru, Çaka Bey'in başarılarından rahatsız oluyordu. I. Kılıç Arslan da Çaka Bey'in kuvvetlenmesinden kendi devleti adına endişelenmişti. Bu nedenle Çaka Bey'in ortadan kaldırılması için Bizans imparatoru ile bir antlaşma yaptı ve böylece batı sınırını güvence altına aldı.

Bu bilgilere göre, farklı yapıdaki iki devletin ortak hareket etmelerinin amacı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Kültürel yakınlaşma sağlama
B) Ekonomik ilişkilerini geliştirme
C) İçişlerine karışılmasını engelleme
D) Sınırlarını genişletme
E) Siyasi varlıklarını devam ettirme

8. - 1075'de İznik'i alıp başkent yapan Kutalmışoğlu Süleyman Şah, Anadolu Selçuklu Devleti'ni kurduktan sonra Büyük Selçuklu sultanı olmak için yaptığı savaşta ölmüştür.

- Miryokefalon Savaşı'nı (1176) kazanan Anadolu Selçuklu hükümdarı II. Kılıç Arslan'ın en büyük hatası hayattayken ülkeyi onbir oğlu arasında paylaşmasıdır.

Bu bilgiler birlikte düşünüldüğünde Anadolu ve Büyük Selçuklu hükümdarlarının en büyük sorunu olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Haçlı Seferleri
B) Bizans imparatorluğu ile mücadele
C) Saltanat kavgaları
D) Feodal yönetim
E) Fetih politikası

9. Moğollar; Köseadağı Savaşı'ndan sonra Anadolu'daki siyasi baskılarını artırdı. Anadolu'da bağımsız Türk beylikleri kuruldu.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Bizans'ın, Türkleri Anadolu'dan atmak amacıyla saldırıya geçtiğini
- B) Anadolu'yu ele geçirmek amacıyla Haçlı Seferleri başladığını
- C) Moğollar İstanbul'u almak için hazırlıklar yapıldığını
- D) Anadolu Selçuklularının siyasi otoritesinin zayıfladığını
- E) Anadolu Türk beyliklerinin Memlükler ile ittifak kurduğunu

10. Durum : Kudüs'ü fetheden Hz. Ömer farklı dinlere

inanç hürriyeti tanımıştır.

Bilgi : XI. yüzyılda Kudüs'e egemen olan Fatimiler buradaki Hristiyanların dini faaliyetlerini engellemiştir.

Yukarıdaki durum ve bilgi birlikte değerlendirildiğinde, Haçlı Seferleri'nin başlamasının temel nedeni olarak, aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Hristiyanların Türk-İslam dünyasını ortadan kaldırmak istemesi
- B) Hristiyanların Kudüs'ü serbestçe ziyaret etmek istemesi
- C) Derebeylerin egemenlik alanlarını genişletme arzusu
- D) Papa'nın Avrupa'yı Bizans'ın yardımına çağırması
- E) Hristiyanların dini inancının çok güçlü olmaması

11. Haçlı Seferleri sırasında ortaya çıkan;

- I. İstanbul'da Latin krallığının kurulması
- II. Kudüs'ün Haçlıların eline geçmesi
- III. Anadolu Selçuklularının batıya ilerlemesinin durması
- IV. Teknik gelişmelerin Avrupa'ya taşınması

gibi gelişmelerden hangilerinin, Avrupa'nın bilimsel ve kültürel gelişmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) I ve III B) Yalnız IV C) Yalnız III
- D) III ve IV E) II ve III

12. Türk-İslam devletlerinde görülen bazı uygulamalar şöyledir;

- Anadolu Selçuklularında, meliklerin kendi bölgelerinde para bastırma, savaş açma ve siyasi görüşme yapma yetkileri yoktu.

- Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu devletlerinde toprak devletin denetimi dışında el değiştiremezdi.

Bu uygulamalar birlikte düşünüldüğünde temel amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Merkezi otoriteyi korumak
- B) Saltanat kavgalarına engel olmak
- C) Üretimin artmasını sağlamak
- D) Sınırların güvenliğini sağlamak
- E) Vergi gelirlerini artırmak

CEVAP ANAHTARI

1. B 2. E 3. C 4. C 5. A 6. D 7. E 8. C 9. D 10. B 11. B 12. A

TÜRK-İSLAM TARİHİ

1. Talas Savaşı'nın,

- I. Türklerin İslamiyet'i kabul etmeye başlaması
- II. Kâğıt yapma tekniğinin Çin dışında da yaygınlaşması
- III. İslamiyet'in Orta Asya'da yayılması
- IV. Çinlilerin Orta Asya'ya egemen olmalarının engellenmesi

gibi sonuçlarından hangileri "Savaşlar kültürel etkileşimde rol oynamaktadır."

yargısına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) Yalnız IV
- D) I, II ve III
- E) II, III ve IV

2. Batı Türkistan'a egemen olan

Karahanlılar saltanat kavgaları sonucu doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrılmış, Doğu Karahanlılara Moğol kökenli Karahıtaylar, Batı Karahanlılara ise bir Türk devleti olan Harzemşahlar son vermiştir.

Bu bilgilere bakılarak,

- I. Bölgedeki Türk hakimiyeti sona ermiştir.
- II. Moğollar Türk devletlerinin yıkılmasında etkili olmuştur.
- III. "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışı sürdürülmüştür.
- IV. Ulusçuluk anlayışı gelişmemiştir.

gibi yargılardan hangilerine varılamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I, II ve III
- D) Yalnız IV
- E) I, II, III ve IV

3. Samanoğullarının İslam-İran özelliği Gazneliler Devleti üzerinde etkili olurken, Karahanlılar üzerinde bu etkinin daha az olduğu görülür.

Karahanlıların, Samanoğullarından Gaznelilere göre daha az etkilenmesinin nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Gaznelilerden uzak bir yerde kurulmuş olması
- B) Gaznelilerin dikkatlerini Hindistan'a yöneltmeleri
- C) Karahanlıların İslamiyet'i kabul etmiş olması
- D) Gaznelilerle Karahanlılar arasında ortak sınırın bulunması
- E) Karahanlılarda halkın çoğunluğunun Türk olması

4. 1055 yılında Abbasi Halifesi Kaim Bi Emrillah, Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey'den yardım istedi. Tuğrul Bey, askerleriyle Bağdat'a gelerek Büveyhoğullarını yendi ve halifeyi baskıdan kurtardı. Abbasi Halifesi yaptığı yardımlar nedeniyle Tuğrul Bey'e "doğunun ve batının hükümdarı" unvanını verdi. Hutbenin Tuğrul Bey adına okunmasını istedi.

Yalnızca bu bilgiler değerlendirilerek aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Selçuklular İslam dünyasının koruyuculuğunu üstlenmiştir.
- B) Selçukluların başkenti Bağdat yakınlarındadır.
- C) Türk hükümdarlar Abbasi halifelerine yardım etmiştir.
- D) Abbasi halifeleri Selçuklu sultanları için dini lider durumundadır.
- E) Abbasi halifesi, yönetimine tepki gösteren devletlerle mücadelede başarılı olamamıştır.

5. Büyük Selçuklular, hakimiyeti altında bulundurdıkları yerli İran halkından bazılarını yönetimde önemli görevlere getirirken Türkmen beylerinin bir kısmını Anadolu'nun fethi için görevlendirmişlerdir.

Bu durumla ilgili olarak Büyük Selçuklu Devleti için aşağıdaki yargılardan hangisi savunulabilir?

- A) Türk kültürü önemini kaybetmiştir.
- B) Türkmenler yerleşik hayatı benimsememiştir.
- C) Türkmenler devleti yıkmak için ayaklanmışlardır.
- D) Yerli İran halkının yönetime katılması engellenmiştir.
- E) Türkmenler devlet yönetimden uzak tutulmuştur.

6. Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da fetihlerde etkili olan komutanlar tarafından kendi adlarıyla Türk beylikleri kuruldu.

Aşağıdakilerden hangisi Malazgirt Savaşı'ndan sonra kurulan ilk Türk beyliklerinden biri değildir?

- A) Saltukoğulları
- B) Danişmentliler
- C) Artukoğulları
- D) Karesioğulları
- E) Mengücekoğulları

7. Anadolu Selçukluları döneminde yapılan;

- Miryokefalon
- Yassıçemen
- Köseadağı

gibi savaşlar ve sonuçları dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Bizans'ın Anadolu'yu geri alma umudu sona ermiştir.
- B) Anadolu'daki Türk egemenliği kesinleşmiştir.
- C) Anadolu Moğolların tehdidi altına girmiştir.
- D) Bizans İmparatorluğu Türklere karşı Avrupa'dan yardım istemiştir.
- E) Anadolu Türk siyasi birliği dağılmıştır.

8. Tarih yazarı İbn Bibi "Alaattin Keykubat'ın ölümünden (1237) sonra 1284 yılına kadar Anadolu'da kimsenin boğazından tatlı şerbet geçmedi" diye yazmaktadır.

Bu bilgiye dayanarak;

I. I. Alaattin Keykubat sevilen bir hükümdardır.

II. XIII. yüzyıl Anadolu'nun görkemli bir dönemi olmuştur.

III. I. Alaattin Keykubat'tan sonra başka bir hükümdar tahta çıkmamıştır.

IV. Anadolu'nun zenginlik kaynakları I. Alaattin Keykubat'tan sonra azalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) III ve IV
- D) I ve III
- E) II ve III

9. İslamiyet'i kabul eden Türkler; Kuran'ı öğrenmek için Arapça'yı ve hakimiyeti altına aldıkları İran bölgesindeki halka yakın olmak için Farsça'yı kullanmaya başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun sonuçlarından biri değildir?

- A) Medreselerde eğitim dilinin Arapça olması
- B) Türkçe'nin yabancı dillerin etkisi altına girmesi
- C) Türk toplumlarının yerleşik yaşam biçimini benimsemesi
- D) Türkçe'nin etkinliğini kaybetmeye başlaması
- E) Türk bilim adamlarının Arapça ve Farsça eserler yazması

10. Ortaçağda Avrupa'da papalığın siyasi bir güç olduğuna kanıt olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Haçlı Seferleri'ni düzenlemesi
- B) Günah bağışlama hakkına sahip olması
- C) Aforoz yetkisini kullanması
- D) Din adamı yetiştirmesi
- E) Kilisede eğitim yaptırması

11. Türk-İslam devletlerinde dirlik sahibi, halktan belirlenmiş olan öşür miktarından fazlasını alamazdı. Böyle durumlarda halk Büyük Divan'a müracaat ederek hakkını arayabilirdi. Tımar sahibi hatalı bulunursa dirlik elinden alınırdı.

Bu uygulamanın amacı olarak, aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Ülkenin törelere göre yönetilmesini sağlamak
- B) Kadıların yönetimde söz sahibi olmasına ortam hazırlamak
- C) Türklerin yerleşik hayata geçmelerini kolaylaştırmak
- D) Devlet otoritesini korumak
- E) Sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmak

12. Anadolu Selçuklu Devleti'nde;

- Kervanlara devlet sigortası uygulanırdı.
- Ticaret yolları üzerinde kervansaraylar yaptırıldı.
- Kervansaraylarda ayırım yapılmaksızın herkese eşit hizmet verilirdi.

Bu bilgilere bakılarak;

- I. Ticaretin geliştirilmesine çalışılmıştır.
- II. Hoşgörülü bir yönetim anlayışı vardır.
- III. Bilimsel çalışmalar teşvik edilmiştir.
- IV. Boğazlar üzerinde Anadolu Selçuklu Devleti'nin etkisi artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve III B) II ve IV C) I ve IV
- D) II ve III E) III ve IV

CEVAP ANAHTARI

**1. D 2. A 3. E 4. B 5. E 6. D 7. D 8. B 9. C
10. A 11. D 12. E**

TEKRAR TESTİ

1. Ortaçağ Avrupa'sında feodalitenin neden siyasi boşluktan yaralanan Katolik Kilisesi zamanla her alanda etkili olurken, merkezi devlet özelliği gösteren Bizans İmparatorluğu'nda Ortodoks Kilisesi yönetim üzerinde etkili olamamıştır.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisi savunulabilir?

- A) Bizans İmparatorluğu Papa'dan yardım istemiştir.
- B) Ortodoks Kilisesi, Katolik Kilisesi ile ittifak kurmuştur.
- C) Siyasi durum, kiliselerin güç ve otoritesini etkilemiştir.
- D) Katolik Kilisesi Hristiyanların tek temsilcisidir.
- E) Derebeyler, merkezi krallıklara karşı Kilise ile ittifak kurmuştur.

2. Araplar haram aylar denilen dönemde aralarındaki anlaşmazlıklara son vererek Mekke'ye gelir, tapınakları ve putları ziyaret eder, kurban keserlerdi. Düzenlenen panayırlara katılır, ticaret yapar, eğlence ve çeşitli yarışmalar yaparlardı.

Arapların haram aylarda Mekke'de bir araya gelmelerinin aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olduğu savunulabilir?

- A) Ticaretin gelişmesi
- B) Araplık bilincinin gelişmesi
- C) Yetenekli kişilerin ortaya çıkması
- D) Birbirlerini yakından tanımaları
- E) Sosyal etkinliklerin artması

3. Hz. Muhammed; siyasi, askeri ve adli yetkileri kendisinde toplamıştı. Emirleri kanun olarak kabul edilirdi. Kurduğu İslam devletinde siyasi ve dini görevleri bütünlük arz etmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Halkın yönetime katılma hakkı yoktur.
- B) Teokratik devlet anlayışı hakimdir.
- C) Merkezi otorite tek kişide toplanmıştır.
- D) Yasama ve yargı tek elden yürütülmektedir.
- E) Sınıf farklılıkları devam etmektedir.

4. - Abbasilerin Talaş Savaşı'nı kazanmasında Karluklar etkili olmuştur.

- Abbasiler, Bizans'a karşı Türklerden oluşan Avasım şehirlerini kurmuştur.
- Emir-ül Ümera olarak Mısır'a atanan Tulunoğlu Ahmet, bağımsızlığını ilan ederek Tulunoğulları devletini kurmuştur.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra da savaşı özelliklerini korumuştur.
- B) Türkler İslamiyet'ten önce de İslam orduları ile işbirliği yapmıştır.
- C) Abbasiler Bizans'a karşı mücadelede yetersiz kalmıştır.
- D) Abbasi toprakları üzerinde Türk devletleri kurulmuştur.
- E) Türkler Abbasi halifeliğini koruma altına almıştır.

5. Emeviler döneminde fethedilen yerler İslamlaşmış, Arap dili ve kültürü Arap olmayan milletler tarafından da benimsenmiştir.

Bu durumun ortaya çıkmasında özellikle aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Araplar dışındaki milletlere önem verilmesi
- B) İslamiyet'in kutsal kitabının Arapça olması
- C) Arap kültürünün diğer kültürlerin yapısına uygun olması
- D) Arapça'nın zengin bir dil olması
- E) İslamiyet'in diğer dinleri de kabul etmesi

6. **Aşağıdakilerden hangisi Talaş Savaşı'nın sonuçlarından birisi değildir?**

- A) Batı Türkistan'ın Çin baskısından kurtulması
- B) Kartukların İslamiyet'i kabul etmesi
- C) Kâğıt ve matbaanın Avrupalılar tarafından kullanılması
- D) Abbasi Devleti'nde Türklerin siyasi ve askeri alanda etkinlik kazanması
- E) Çin'in batıya ilerleyişinin durdurulması

7. Karahanlıların, Doğu ve Batı Karahanlılar olarak ikiye ayrılması aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir?

- A) Ülkenin hanedanının ortak malı olarak kabul edildiğinin
- B) Türkçe'nin resmi dil olarak kullanıldığının
- C) Selçuklular ile savaşıldığının
- D) Maverâünnehir'e egemen olduğunun
- E) İlk Türk-İslam devleti olduğunun

8. Selçuklu Devleti'nin temelini oluşturan Türkmenler yurt bulmak amacıyla istila hareketlerinde bulunuyor, bazen İslam ülkelerine de saldırıyordu. Türkmenlerin bu hareketlerini Abbasi halifesi, Tuğrul Bey'e şikayet ediyordu. Tuğrul Bey de Türkmenleri İslam ülkelerinden uzaklaştırmak amacıyla Anadolu'ya yönlendiriyordu.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Türkmenlerin yurt edinme amacı vardır.
- B) Türkmen akınları İslam devletlerini olumsuz etkilemiştir.
- C) Anadolu'ya Türk akınları düzenlenmiştir.
- D) Tuğrul Bey batıya doğru genişleme politikası izlemiştir.
- E) Anadolu'nun fethi amacıyla Abbasiler ve Selçuklular ittifak kurmuştur.

9. Anadolu Selçuklu Sultanı I. Gıyaseddin Keyhüsrev diğer Selçuklu Sultanları gibi hür düşünce ve geniş bir hoşgörüye sahipti. Adaletli, bilginleri korur, imar, ziraat ve kültür faaliyetlerini teşvik ederdi. Antalya'yı fethederek Anadolu'yu milletlerarası ticaret yolunun merkezi durumuna getirmişti.

Bu bilgilere bakıldığında Anadolu Selçuklu Devleti'nin izlediği politika ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hoşgörüye dayalı bir düzen kurulduğu
- B) Avrupa devletlerine ticari ve siyasi imtiyazlar verildiği
- C) Bilimsel çalışmalara önem verildiği
- D) Ticaretin geliştirildiği
- E) Sınırların genişlediği

10. Anadolu'ya değişik zamanlarda yoğun olarak Türkmen göçleri yapılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu'ya yapılan Türkmen göçlerinin yoğunlaşması üzerinde etkili olmamıştır?

- A) Malazgirt Savaşı'nın kazanılması
- B) Katvan Savaşı'nda Büyük Selçuklu Devleti'nin yenilmesi
- C) Bizans'ın Türklere karşı Haçlılardan yardım istemesi
- D) Moğolların batıya doğru ilerlemesi
- E) Anadolu'nun Türkmenler için elverişli bir yer olması

11. - Selçukluların Malazgirt Savaşı'nı kazanması Haçlı Seferleri'nin nedenlerinden biri oldu.

- Musul Atabeyliği'nin Urfa'yı Haçlılardan geri alması II. Haçlı Seferi'nin nedeni oldu.
- Eyyübilerin Kudüs'ü geri alması III. Haçlı Seferi'nin düzenlenmesine yol açtı.

Bu bilgilere göre, Haçlıları harekete geçiren temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kudüs'ün kutsallığı
- B) Türk devletlerinin kazandığı başarılar
- C) İslam dünyasında yaşanan karışıklıklar
- D) Türklerin izlediği yayılmacı politikalar
- E) Papaların güçlerini artırma düşünceleri

12. Anadolu Selçuklularında görülen devlet yönetimiyle ilgili özelliklerden bazıları şunlardır:

- I. Divan örgütü oluşturulmuştur.
- II. "Ülke hanedanının ortak malıdır." anlayışı benimsenmiştir.
- III. Meliklerin yetkileri sınırlı tutulmuştur.
- IV. Hükümdarlar adına hutbe okutulmuştur.

Bunlardan hangileri, Türklerin İslam öncesi geleneklerinin sürdürüldüğünün kanıtıdır?

- A) I, III ve IV B) II ve IV C) I ve IV D) II ve III E) III ve IV

CEVAP ANAHTARI

1. C 2. B 3. E 4. E 5. B 6. C 7. A 8. E 9. B 10. C 11. B 12. D

OSMANLI SİYASİ TARİHİ-I (1300-1600)

1. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nin kuruluşu sırasında Anadolu'nun durumu ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Anadolu'nun bir bölümü Bizans imparatorluğu'nun hakimiyeti altındadır.
- B) Moğollar Anadolu'da işgalci güç olarak bulunmaktadır.
- C) Beylikler, Büyük Selçuklu Devleti'ne bağlı olarak kurulmuştur.
- D) Doğu Karadeniz'de Trabzon Rum İmparatorluğu hüküm sürmektedir.
- E) Karamanoğulları Türkçe'yi resmi dil ilan etmiştir.

2. Anadolu Selçuklu Devleti'nin Köseadağı Savaşı'ndan sonra yıkılma sürecine girmesi üzerine kurulan Karamanoğulları Beyliği ile Osmanlı Beyliği'nin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) En güçlü beylikler olmaları
- B) Beylik merkezinin aynı olması
- C) Bizans sınırında uç beyliği olarak kurulmaları
- D) Türkçe'yi resmi dil ilan etmeleri
- E) Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamak amacıyla çalışmalar yapmaları

3. Orhan Bey döneminde meydana gelen gelişmelerden bazıları şunlardır:

- I. Divan teşkilatının kurulması
- II. İznik'te ilk Osmanlı medresesinin açılması
- III. Kadı ve subaşılardan görevlendirilmesi
- IV. Yaya ve müselleme adıyla ilk düzenli ordunun oluşturulması

Bu bilgilere göre Orhan Bey döneminde hangi alanda bir düzenleme yapıldığı söylenemez?

- A) Yönetim
- B) Eğitim
- C) Askeri
- D) Ticaret
- E) Adalet

4. Osmanlıların kuruluş döneminde sık sık başkent değiştirdiği görülmektedir.

Bu değişikliklerin amacı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Anadolu'daki beyliklerin saldırılarından korunmak
- B) Fetih alanlarına yakın olmak
- C) Moğol baskısından uzaklaşmak
- D) Ticaretin gelişmesini sağlamak
- E) Balkanları Türkleştirmek

5. Osmanlı Devleti'nde I. Murat döneminde saltanat sistemine geçilmiştir.

Saltanat sistemine geçişin amacı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Merkezi otoriteyi güçlendirmek
- B) Divanın yetkilerini kısıtlamak
- C) Fetihleri hızlandırmak
- D) Tımar sistemini düzenlemek
- E) Türkmenlerin yerleşik hayata geçmesini sağlamak

6. Kuruluş döneminde Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de uyguladığı iskan politikasının özelliklerinden bazıları şunlardır:

- I. Zorunlu bir gerekçe olmadan eski yerleşim yerine dönmenin yasak olması
- II. Yeni bölgelere yerleştirilen halktan bir süre vergi alınmaması
- III. Yeni bölgelere yerleştirilen halkın ihtiyaç duyduğu konutların devlet tarafından yapılması

Bu bilgilere göre iskan politikası ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Balkanların Türkleşmesi teşvik edilmiştir.
- B) Balkanların etnik yapısı değişikliğe uğramıştır.
- C) Bölgede Türklerin kalıcı olması amaçlanmıştır.
- D) Hristiyan halka yöneticilerini seçme hakkı tanınmıştır.
- E) Rumeli'de İslamiyet'in yayılmasına ortam hazırlanmıştır.

7. Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde görülen;

- Anadolu siyasi birliğinin sağlanması
- Bizans'ın vergiye bağlanması
- İlk tersanenin açılması
- İstanbul'un kuşatılması

gibi gelişmeler, aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde gerçekleşmiştir?

- A) I. Murat
- B) Yıldırım Bayezid
- C) Orhan Bey
- D) I. Mehmet
- E) II. Murat

8. Fetret dönemine son vererek yönetimi tek başına ele geçiren I. Mehmet (Çelebi), dış politikada bir süre barış siyasetine önem vermiştir.

Bu durumun nedeni olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Osmanlı ordusunun Ankara Savaşı'nda büyük kayıplar vermesi
- B) Ayaklanmalarla mücadele edilmesi
- C) Balkanlarda çıkan ayaklanmaları bastırmak istemesi
- D) Anadolu Türk birliğini kurma düşüncesine önem vermesi
- E) Merkezi otoriteyi artırmak istemesi

9. Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde görülen,

- I. Fetret devrinin yaşanması
- II. Haçlı Seferleri'nin düzenlenmesi
- III. Şeyh Bedrettin Ayaklanması
- IV. Venediklilerle yapılan deniz savaşının kaybedilmesi

gibi gelişmelerden hangilerinin Osmanlı Devleti üzerindeki olumsuz etkisinin diğerlerine göre daha uzun sürdüğü savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) Yalnız IV
- D) I ve IV
- E) III ve IV

10. Ankara Savaşı'nı kazanan Timur ölünce kurduğu devlet kısa sürede yıkıldı. Savaşı kaybeden Osmanlı Devleti ise varlığını uzun süre devam ettirdi.

Timur İmparatorluğu'nun kazandığı askeri başarılarla rağmen yıkılması, Osmanlı Devleti'nin hangi özelliğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir?

- A) Beylikler arasında birliğin sağlanması
- B) Devlet örgütünün sağlam temellere dayalı olması
- C) Hükümdarların çok yetenekli olması
- D) Veraset kavgalarının sona ermesi
- E) Denizciliğin önem kazanması

11. Kuruluş devrinde,

- Çelebi Mehmet'in fetret devrine son vermesi

- II. Murat'ın şehzade Mustafa ayaklanmasını bastırması

gibi gelişmeler, Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki sorunlardan hangisinin yaşandığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Saltanat kavgaları
- B) Dini nitelikli ayaklanmalar
- C) Dış saldırılar
- D) Askeri birlikler oluşturulması
- E) İslahatlara tepki gösterilmesi

12. Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında kısa sürede büyümesinde izlediği politikalar etkili olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, kuruluş dönemi devlet adamlarının bu amaç doğrultusunda yaptığı çalışmalara örnek olarak gösterilemez?

- A) Haçlı birliğinin oluşmasının engellenmesi
- B) Örgütlenme çalışmalarına hız verilmesi
- C) Balkanlarda hoşgörüye dayalı siyaset uygulanması
- D) İskan siyasetinin uygulanması
- E) Segedin Barışı'nın imzalanması

CEVAP ANAHTARI

1. C 2. E 3. D 4. B 5. A 6. D 7. B 8. C 9. A 10. B 11. A 12. E